

Brottsofferfondens stöd till brottsofferforskning åren 1994–2013

samt regeringens särskilda satsning på
brottsofferforskning m.m. åren 2009–2013

En sammanställning

TOMMY ANDERSSON

BROTTSOFFER
20AR
MYNDIGHETEN

Innehållsförteckning

Förord	3
Inledning	4
Brottsoffermyndigheten	4
Brottsofferfonden	4
Brottsofferfondens stöd till brottsofferforskning	5
Tidigare studier av Brottsofferfondens stöd till brottsofferforskning	6
Brottsofferarbetet i Sverige – en kunskapsöversikt	6
Fem år med Brottsofferfonden – en beskrivning och en utvärdering av fondens verksamhet och resultat	6
Ett viktimologiskt forskningsprogram	6
Brottsofferfondens stöd till brottsofferforskning åren 1994–2007	7
Regeringens särskilda satsning på brottsofferforskning m.m. åren 2009–2014	8
Forskningens utveckling och karaktär åren 1994–2013	9
Utveckling av antal projektansökningar, beviljade projekt och medelstilldelning	9
Projektens akademiska hemvist	10
Projekt- och genomförandetid	11
Avslutade och pågående projekt	12
Projektens vetenskapliga nivå och resultat	12
Projektens inriktning och karaktäristika	13
Brottsoffer	13
Brottstyp	16
Forskningsfråga	17
Informanter/datakällor	19
Resultatens praktiska tillämpbarhet	20
Forskningsprojekt finansierade genom de två särskilda regeringsuppdragen	23
Sammanfattande slutord	24
Referenser	25
Bilaga 1	26
Bilaga 2	27
Bilaga 3	36

Förord

Brottsofferfonden inrättades 1994, samma år som Brottsoffermyndigheten startade sin verksamhet och har administrerats av myndigheten sedan dess. Syftet med fonden har varit att ekonomiskt bidra till en starkare ställning för brottsoffer i det svenska samhället och till ökad kunskap om offrens utsatthet. Ett av fondens angelägna områden har varit att bygga upp och utveckla svensk forskning inom brottsofferområdet. Rådet för Brottsofferfonden har till och med år 2013 beslutat om 168 miljoner kronor till 167 forskningsprojekt.

Under två olika perioder har Brottsoffermyndigheten även haft regeringens uppdrag att fördela medel till forskning om framför allt mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck, våld i samkönade relationer samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål. I enlighet med dessa regeringsuppdrag har ytterligare 69 miljoner kronor fördelats av Rådet för Brottsofferfonden till 44 forskningsprojekt under åren 2009–2013.

Den forskning som finansierats via Brottsoffermyndigheten speglar i stor utsträckning de brottsofferfrågor, forskningsmetodologiska prioriteringar och intressen som präglar det viktologiska forskarsamhället i Sverige. Brottsofferforskningen har bedrivits tvärvetenskapligt på en majoritet av landets lärosäten, inom en mängd discipliner och bidragit med angelägen kunskap inom flera olika områden.

För att få en sammanställning av de totalt 211 forskningsprojekt som finansierats, har Brottsoffermyndigheten beställt en kartläggning genom Umeå universitet. Den har genomförts av Tommy Andersson, som är docent vid institutionen för socialt arbete och sedan 2005 ledamot i Rådet för Brottsofferfonden.

Kartläggningen är en uppdatering av den redogörelse för Brottsofferfondens stöd till brottsofferforskning som publicerades 2009 och omfattar nu även finansieringen genom de särskilda regeringsuppdrag som myndigheten haft 2009–2013. Rapporten ger en samlad bild av den forskning kring brottsoffer som har byggts upp fram till i dag och kan användas som underlag i den fortsatta utvecklingen på forskningsområdet.

Annika Öster
Generaldirektör, Brottsoffermyndigheten

Inledning

Sedan år 1994 har en betydande del av den svenska brottsofferforskningen finansierats med medel ur Brottsofferfonden. Brottsoffermyndigheten (BrOM) administrerar Brottsofferfonden och Rådet för Brottsofferfonden beslutar om fördelning av medel. Under åren 1994–2013 har cirka 168 miljoner kronor på detta sätt kunnat fördelas till forskningsprojekt inom brottsofferområdet.

År 2007 presenterade regeringen en handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor m.m. (skr. 2007/08:39) samt ytterligare en handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål m.m. (skr. 2007/08:167). I samband med dessa handlingsplaner fick Brottsoffermyndigheten regeringens uppdrag att, med Rådet för Brottsofferfonden som beslutande organ, fördela sammanlagt 87 miljoner kronor till brottsofferforskning m.m. Dessa forskningsmedel skulle fördelas under åren 2009–2010 (45 miljoner, Ju2008/8341/KRIM) respektive under åren 2011–2014 (42 miljoner, Ju2011/4765/KRIM). Under åren 2009–2013 fördelades cirka 69 miljoner kronor till brottsofferforskning m.m. i enlighet med dessa uppdrag.

Målsättningen med denna rapport är att ge en översiktlig sammanställning av den forskning som till och med år 2013 kommit till stånd genom dessa två former av forskningsfinansiering. Rapporten är en uppdatering av den kartläggning av Brottsofferfondens stöd till brottsofferforskning som publicerades år 2009 (Andersson, 2009), kompletterad med en kartläggning av den forskning som har finansierats genom de två särskilda regeringsuppdragen.

Brottsoffermyndigheten

Brottsoffermyndigheten inrättades år 1994. Verksamheten regleras av brottskadelagen (2014:322), brottskadeförordningen (2014:327) samt av förordningen med instruktion för Brottsoffermyndigheten (2007:1171). Inom ramen för denna lag och dessa förordningar styrs verksamheten kontinuerligt av regeringens årliga regleringsbrev angående myndighetens verksamhet.

Brottsoffermyndighetens verksamhet omfattar fyra olika verksamhetsgrenar; Brottskadeärenden, Regressverksamhet, Kunskapscentrum och Brottsofferfonden. Cirka 60 procent av myndighetens verksamhet (i termer av de 51 årsarbetskrafter som år 2013 arbetade på myndigheten) kunde år 2013 hänföras till verksamhetsgrenen Brottskadeärenden. Regressverksamheten bedrevs år 2013 av cirka 15 procent av myndighetens

årsarbetskrafter, Kunskapscentrum av cirka 15 procent och Brottsofferfonden av cirka åtta procent av myndighetens samlade årsarbetskraft. I termer av kostnader svarade Brottskadeärenden för cirka 55 procent av myndighetens kostnader, Regressverksamheten för cirka elva procent, Kunskapscentrum för cirka 26 procent och administrationen av Brottsofferfonden för cirka nio procent av myndighetens kostnader.

Brottsofferfonden

Brottsofferfonden inrättades samtidigt med Brottsoffermyndigheten år 1994. Myndigheten har ansvaret för att administrera fonden. Denna del av BrOM:s verksamhet regleras av lagen om brottsofferfond (1994:419), förordningen med instruktion för Brottsoffermyndigheten (2007:1171) samt av förordningen om brottsofferfond (1994:426). Syftet med fonden är att ekonomiskt stödja verksamhet som gagnar brottsoffer och/eller som kan bidra till kunskapsutveckling inom brottsofferområdet. Verksamheter som finansiellt stöds av fonden delas in i områdena forskning, utbildning, information, försöks- och utvecklingsverksamhet samt verksamhetsstöd. Medel kan beviljas till forskare, ideella organisationer samt verksamheter i offentlig och privat regi. Fonden finansieras huvudsakligen genom en avgift på 500 kronor (300 kr åren 1994–1999) som tas ut av varje person som döms (eller åläggs strafföreläggande) för ett brott där fängelse ingår i straffskalan. Under de senaste tio åren har den summa som årligen tillförts fonden ökat från cirka 28 miljoner (2003) till cirka 32 miljoner (2013) per år. Cirka 35 procent av fondens medel har under de senaste tio åren använts till att finansiera forskningsprojekt inom brottsofferområdet. Resterande medel har använts för att finansiera insatser inom fondens övriga verksamhetsområden. Beslut om hur fondens medel ska fördelas fattas av Rådet för Brottsofferfonden. Rådet består av generaldirektören för BrOM samt sju andra ledamöter som utses av regeringen på bestämd tid.

Arbetet med Brottsofferfonden styrs, förutom av lagar och förordningar, av regeringens årliga regleringsbrev för BrOM:s verksamhet. Under åren 1998–2010 innefattade regleringsbreven riktlinjer om vilka områden som skulle prioriteras vid fondens fördelning av medel. År 1998 angavs våld mot kvinnor som ett prioriterat område. Successivt tillkom flera områden och i regleringsbrevet för år 2006 angavs att verksamheter och projekt inriktade på utsatta kvinnor, barn och ungdomar samt offer för brott med rasistiska, främlingsfientliga, antisemitiska, islamofobiska eller homofobiska

inslag skulle prioriteras. I regleringsbrev för åren 2007–2010 angavs endast att projekt där samverkan ingår skulle prioriteras. Från och med år 2011 förekommer inga särskilda riktlinjer för prioritering. Under fondens första år (1994–1999) utvecklades en praxis i arbetet som fick ligga till grund för de riktlinjer för fondens arbete som BrOM och Rådet för Brottsofferfonden tillsammans formulerade år 2000. Dessa riktlinjer uppdaterades år 2006 och år 2013 och utgörs av Mål- och Styrdokument för Brottsofferfonden samt Beredningsdokument för Brottsofferfonden.

Beslut om medelstilleddning fattas av Rådet för Brottsofferfonden vid sammanträden som sker två gånger om året.

Brottsofferfondens stöd till brottsofferforskning

Att finansiera brottsofferforskning är således en av flera målsättningar med Brottsofferfonden. Rådet för Brottsofferfonden har sedan starten år 1994 haft förtroendet att relativt fritt kunna forma utvecklingen av forskningsstödet inom ramen för de övergripande riktlinjer för fondens ändamål som anges i nämnda lagar, förordningar och regleringsbrev. Några specifika anvisningar för just forskningsstödet har inte förekommit, inte heller några anvisningar för hur stor andel av fondens tillgångar som ska avsättas för forskningsstöd respektive för fondens övriga ändamål. Den praxis som utvecklats har inneburit att en dryg tredjedel av fondens medel används för forskningsfinansiering. I en statlig offentlig utredning av Brottsoffermyndighetens verksamhet studerades denna praxis varefter utredaren drog slutsatsen att: "Jag har inte funnit grund för annat antagande än att den nuvarande fördelningen av medel är rimlig" (SOU 2004:61, s. 126).

I det av BrOM och Rådet för Brottsofferfonden upprättade *Mål- och styrdokument för Brottsofferfonden* från år 2013 anges att: "Vid fördelning av fondens medel bör minst hälften årligen tillfalla de ideella organisationerna och en stor del ska fördelas till forskning. Kvarvarande medel ska delas ut till verksamheter i offentlig och privat regi". Den praxis som utvecklats vad gäller fondens utgångspunkter för stöd till brottsofferforskning kan till väsentliga delar beskrivas med de formuleringar som finns i det *Beredningsdokument för Brottsofferfonden* som BrOM och Rådet för Brottsofferfonden formulerade år 2013, nämligen att:

Brottsofferfonden ska stödja brottsofferinriktad forskning vid svenska universitet och högskolor. Forskningsfältet är tvärvetenskapligt och samlar forskare från discipliner som

till exempel kriminologi, sociologi, socialt arbete, psykologi, rättsvetenskap och medicin. Viktimologisk forskning fyller en viktig funktion eftersom den leder till ökade och nya kunskaper om brottsoffer. Det är angeläget att sådan forskning initieras och att forskarmiljöer växer fram på landets universitet. Fonden stödjer såväl kortare och längre forskningsprojekt som forskarseminarier och forskarnätverk. För att uppmuntra till ny forskning om brottsoffer stödjer fonden även doktorandprojekt. En disputerad forskare ska dock stå som huvudsökande för sådana projekt.

Vidare anges vad gäller bedömning av forskningsansökningar:

Då det är angeläget att bygga upp en bred kunskapsbas avseende brottsoffer och brottsofferrelaterade frågor ska huvudsakligen nya forskningsprojekt stödjas.

Brottsofferfonden stödjer:

- forskning som bedrivs vid svenska högskolor och universitet
- tillämpad forskning men även grundforskning med betydelse för bemötande, omhändertagande och behandling av brottsoffer
- såväl disciplinriktade projekt som mång- eller tvärvetenskapliga projekt i vilka forskare från olika discipliner samarbetar
- kvalificerade forskare med dokumenterad forskningserfarenhet. Även doktorandprojekt kan stödjas. Fonden beviljar dock endast undantagsvis finansiering för mer än 80 % av doktorandlön under maximalt tre år.

Bedömningar görs bland annat av:

- projektets relevans i förhållande till Brottsofferfondens ändamål och uppdrag
- forskarens/forskargruppens allmänna kompetens och vetenskapliga miljö
- frågeställningarnas vetenskapliga betydelse
- ansökans originalitet och potential till nydanande forskning
- forskningsmetodens och datas adekvans för forskningsuppgiften
- projektets genomförbarhet, t.ex. etiska aspekter eller datas tillgänglighet

Rent allmänt kan sägas att de rutiner som tillämpas för fördelning av medel ur Brottsofferfonden i allt väsentligt är desamma som tillämpas vid fördelning av forskningsmedel av andra forskningsråd.

Tidigare studier av Brottsofferfondens stöd till brottsofferforskning

Den brottsofferforskning som finansierats med medel ur Brottsofferfonden har tidigare belysts i olika arbeten, vanligtvis som mer eller mindre omfattande inslag i rapporter med andra eller mera övergripande syften. Nedan redogörs kortfattat för de mest centrala arbetena.

Brottsofferarbetet i Sverige – en kunskapsöversikt

År 1997 publicerade Brottsoffermyndigheten en kunskapsöversikt över brottsofferarbetet i Sverige (Lindgren, 1997). I rapporten redovisas bland annat resultaten från en inventering av den då pågående brottsofferforskningen vid svenska universitet, högskolor och andra instanser som bedrev forskningsrelaterad verksamhet. I denna inventering kunde 51 forskningsprojekt med brottsofferinriktning identifieras. Forskningsprojekt som fokuserade på kvinnor som utsatts för misshandel var vanligast förekommande och utgjorde cirka 30 procent av de identifierade forskningsprojekten. Därefter följde forskningsprojekt som fokuserade på personer som utsatts för vardagsbrottslighet (drygt 20 procent), barn som utsatts för sexuella övergrepp (cirka 15 procent) och kvinnor som utsatts för sexualbrott (drygt tio procent).

Brottsofferfonden, som vid denna tidpunkt hade verkat i cirka tre år, var den vanligaste forskningsfinansiären och stod för finansieringen av cirka 40 procent av de identifierade forskningsprojekten. Övriga forskningsråd stod för finansieringen av cirka 30 procent av projekten medan resterande forskningsprojekt vanligtvis var finansierade av organisationer och myndigheter som Rädda Barnen, Landstingsförbundet, Socialstyrelsen, Rikspolisstyrelsen med flera. Fyra projekt finansierades av fakultetsmedel vid det universitet där forskningen bedrevs.

Den pågående brottsofferforskningen kunde enligt Lindgren beskrivas i tre huvudinriktningar, nämligen:

1. Feministiskt influerad forskning med fokus på utsatta kvinnor, behandlingsforskning med fokus på utsatta barn samt allmänviktologisk forskning.
2. Forskning om barn som utsatts för sexuella övergrepp. Sex av åtta sådana projekt genomfördes vid barn- och ungdomspsykiatriska kliniker på universitetssjukhusen i Linköping och Huddinge.
3. Forskning om offer för "vardagsbrott". I denna kategori ingick forskningsprojekt av mycket varierande slag, exempelvis projekt med fokus på förekomsten av kniv- och skottskador och projekt med fokus på det frivilliga arbetet som bedrivs i ideella organisationer.

Inventeringen visade att brottsofferforskningen främst bedrevs inom områdena sociologi, psykologi samt inom hälso- och sjukvård. Vidare konstaterades att 30 av de 51 projekten drevs av doktorander. Tre särskilt aktiva forskargrupper kunde enligt Lindgren identifieras, nämligen: professor Eva Lundgrens forskargrupp vid sociologiska institutionen, Uppsala universitet; docent Malin Åkerströms forskargrupp vid sociologiska institutionen, Lunds universitet samt docent Carl Göran Svedins forskargrupp vid Barn- och ungdomspsykiatriska kliniken i Linköping.

Fem år med Brottsofferfonden – en beskrivning och en utvärdering av fondens verksamhet och resultat.

Tre år senare publicerade Brottsoffermyndigheten ytterligare en rapport av viss relevans (Burman och Mikaelsson, 2000). Denna rapport fokuserar enbart på Brottsofferfondens verksamhet och avspeglar fondens verksamhet under de första fem åren. Samtidigt som en stor del av rapporten koncentreras till frågor om fondens syften, tillkomst, organisation, administration, dess arbete inom områdena verksamhets-, utbildnings- och informationsstöd så ger den också i någon utsträckning en bild av fondens forskningsstöd såsom det utvecklats under de första fem åren.

Rapporten bygger i huvudsak på intervjuer med ledamöter i Rådet för Brottsofferfonden, forskare som beviljats medel, företrädare för verksamheter (brottsofferjourer, Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige med flera) samt myndighetsrepresentanter. Det konstateras i rapporten att fonden under de första fem åren hade finansierat 28 forskningsprojekt med sammanlagt 16 miljoner kronor. Vidare görs bedömningen att fondens arbete med att fördela medel dittills hade förlupit relativt oproblematiskt, att fondens stöd till brottsofferforskning haft en stor betydelse för utvecklingen av brottsofferforskning i Sverige och att fonden för detta syfte haft en uttalad strategi att stödja doktorandprojekt.

Ett viktologiskt forskningsprogram

Ytterligare två år senare, år 2002, presenterade Brottsoffermyndigheten rapporten "Ett viktologiskt forskningsprogram" (Wergens, 2002). Ursprunget till denna rapport var att Brottsoffermyndigheten år 2001 fick ett regeringsuppdrag att förbereda, utforma och genomföra ett viktologiskt forskningsprogram. Enligt direktiven skulle detta program särskilt uppmärksamma brottsutsatta kvinnor och barn samt offer för rasistisk och homofobisk brottslighet.

Wergens rapport innefattar, bland annat, en genomgång av den internationella och svenska utvecklingen inom brottsofferforskning, den svenska rättsutvecklingen på området samt Brottsofferfondens roll och verksamhet som forskningsfinansiär. Rapporten utmynnar i det viktimologiska forskningsprogram som Brottsoffermyndigheten beslutade om år 2002. Tre områden prioriterades i detta program: brottsoffer i rättsväsendet, brottsoffer och etnicitetsfrågor samt barn som brottsoffer. Inom ramen för denna prioritering skulle genomgripande teman vara: mänskliga rättigheter, brottsoffer och motkrafter, brottsofferbegreppet samt kostnader för brottsoffer i samhället. Programmet var planerat för fem år, påbörjades år 2005 och omfattade dels finansiering av ett "traditionellt" forskningsprogram dels finansiering av en postdok-tjänst.

Även i Wergens rapport ges en översiktlig bild av fondens forskningsfinansiering. Bland annat konstateras att fonden under de första åtta åren hade finansierat 57 forskningsprojekt med sammanlagt cirka 33 miljoner kronor. Enligt Wergens koncentrerades dessa forskningsprojekt i huvudsak på sex olika typer av brottsoffer: våldsdraubade kvinnor, barn, kvinnor och barn som grupp, äldre, funktionsnedsatta samt brottsoffer generellt. Det vanligast förekommande var projekt som fokuserade på våld mot kvinnor (21 projekt), brottsoffer generellt (17 projekt) och barn (15 projekt). Med avseende på forskningsfrågor och inriktning kunde Wergens se en tydlig uppdelning i sådana projekt som fokuserade på brottsoffrens upplevelse av brottet och/eller av det bemötandet de fick från olika yrkesgrupper respektive sådana projekt som fokuserades på olika yrkesgruppers "hantering" av brottsoffer. Påfallande många projekt var enligt rapporten av sonderande karaktär, dvs. forskning som studerar/kartlägger förekomsten av olika former av utsatthet och viktimisering. Enligt Wergens är det symptom på att viktimologin ännu är ett ungt forskningsfält där en utveckling av grundläggande data är nödvändig inför ett nästa steg, att i högre grad problematisera brottsoffers situation. Forskningsprojektens akademiska hemvist var i första hand sociologi och psykologi, följt av folkhälsovetenskap. Samtidigt som det påpekas att det var få forskningsprojekt med juridiska institutioner som akademisk hemvist noteras att juridiska/rättsvetenskapliga frågor behandlas i en hel del projekt som bedrevs på andra institutioner.

Brottsofferfondens stöd till brottsofferforskning åren 1994–2007

År 2009 publicerade Brottsoffermyndigheten en rapport som beskriver utvecklingen av Brottsoffer-

fondens forskningsfinansiering under åren 1994–2007 (Andersson, 2009). I rapporten redovisas utvecklingen av antalet beviljade projekt, dess akademiska hemvist, projektens kostnader, genomförandetid, vetenskapliga nivå m.m. Vidare beskrivs projektens inriktning och karaktäristika i termer av typ av brott och brottsoffer som fokuseras, vilka forskningsfrågor som studeras samt vilka forskningsmetoder, informanter och datakällor som använts. I rapporten görs också en subjektiv bedömning av i vilken mån den erhållna kunskapen bör kunna tillämpas i praktiskt brottsofferarbete inom rättsväsendet, socialtjänsten, hälso- och sjukvården samt inom det ideella brottsofferarbetet.

Resultaten visade att Brottsofferfonden under denna period hade finansierat 118 forskningsprojekt med sammanlagt cirka 100 miljoner kronor. Drygt hälften av de forskningsprojekt som ingick hade bedrivits vid Stockholms, Göteborgs eller Lunds universitet och drygt hälften vid institutioner för sociologi, psykologi eller juridik. De vid granskningen 68 slutförda forskningsprojekten hade genererat 22 doktorsavhandlingar och fyra licentiatavhandlingar. I ytterligare 14 projekt hade resultaten redovisats i peerreviewgranskade artiklar i internationell fackpress. Cirka en tredjedel av de 118 projekten fokuserades på barn som brottsoffer (ökande andel över tid) och knappt en tredjedel på kvinnor som brottsoffer (minskande andel över tid). Vidare fokuserade cirka en tredjedel av projekten på generella brottsofferfrågor som brottsofferfrågans hantering av media eller av rättsväsendet, upprepad viktimisering m.m. Cirka sju av tio projekt koncentrerades till kunskapsutveckling vad gäller utsatthet för våldsbrott medan cirka fyra av tio inriktades på utsatthet för sexualbrott (i många fall fokuserades både på utsatthet för våldsbrott och sexualbrott). Endast sex procent av projekten var inriktade på att studera utsatthet för egendomsbrott. Vanligtvis handlade projekten om att utveckla ny kunskap om bemötande/stöd/behandling av brottsoffer (cirka 50 procent, minskande andel över tid), teori/diskursutveckling inom brottsofferområdet (cirka 35 procent), lagstiftning/tillämpning av lagar (cirka 25 procent, ökande andel över tid) eller kartläggning av utsatthet för brott m.m. (cirka 30 procent, minskande andel över tid). Omkring hälften av projekten vilade i huvudsak på utsagor från brottsoffer (enkät-/intervju-material), en tredjedel på utsagor från personal inom olika samhällsinstanser som arbetar med brottsoffer och knappt 20 procent vardera på uppgifter från allmänheten, lagtext/förarbeten respektive journaler/akter/register. Enligt en subjektiv bedömning av de 68 projekt som var slutförda vid tillfället för granskningen hade cirka 35 procent av projekten genererat kunskap som skulle kunna vara praktisk tillämpbar inom rättsväsendet, det vill säga för polis, åklagare och/eller

domstolar. Vidare gjordes bedömningen att cirka 55 procent av projekten hade bidragit med kunskap som skulle kunna tillämpas i det praktiska arbetet inom socialtjänst, hälso- och sjukvård eller kvinno-/brottsofferjourer.

I rapporten konstateras sammanfattningsvis att fondens ekonomiska utrymme liksom antalet forskningsansökningar samt antalet beviljade forskningsprojekt hade ökat successivt. Den beviljade forskningen hade i hög utsträckning varit inriktad på hur kvinnor och barn som utsatts för sexuellt eller fysiskt våld upplevt sin situation, vilka behov dessa brottsoffergrupper har samt hur de blivit bemötta och hjälpta av olika sam-

hällsinsatser. Vidare konstateras att forskning om utsatthet för tillgreppsbrott, rasistisk/främlingsfientlig brottslighet, homofobisk brottslighet varit sällsynt liksom forskningsprojekt som haft brottsutsatta män eller pojkar som huvudsakligt fokus. I rapporten görs bedömningen att den fondfinansierade forskningen bidragit till att det formats ett mindre antal relativt stabila forskningsmiljöer som dock i huvudsak bedrivit brottsofferforskning inom ramen för andra överordnade vetenskapliga intressen. Några forskningsmiljöer som haft brottsofferforskning som huvudintresse kunde inte identifierats vilket man i rapporten bedömer som ganska naturligt med hänsyn till områdets omfattande vetenskapliga spännvidd och relativt korta historia.

Regeringens särskilda satsning på brottsofferforskning m.m. åren 2009–2014

I regeringens handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor mm (skr. 2007/08:39) samt regeringens handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål (skr. 2007/08:167) aviserades att särskilda medel skulle avsättas för forskning och liknande insatser inom området. År 2008 fick Brottsoffermyndigheten regeringens uppdrag att med Rådet för Brottsofferfonden som beslutande organ fördela 45 miljoner kronor till forskning och andra studier, systematisk metodutveckling och andra liknande insatser som syftar till att öka kunskapen om mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck, våld i samkönade relationer samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål (Ju2008/8341/KRIM). I uppdraget betonades att medlen skulle användas för att öka kunskapen om både våldsutsatta kvinnor och våldsutövande män, om barn som bevittnat våld, om metoder för att förebygga och hjälpa de som utsatts för människohandel samt för framtagandet av, och ökad tillgång till, internationellt jämförbar statistik med avseende på människohandel för sexuella ändamål. Medlen skulle fördelas under åren 2009–2010.

År 2011 fick Brottsoffermyndigheten ett likartat uppdrag av regeringen, denna gång att fördela 42 miljoner kronor till forskning, metodutveckling och andra

liknande insatser, vilka syftar till att öka kunskapen om mäns våld mot kvinnor, inklusive sexuellt våld och andra sexuella övergrepp (Ju2011/4765/KRIM). I uppdraget poängteras vikten av att utveckla mer kunskap om effektiva behandlingsmetoder riktade till gärningsmän, evidensbaserade arbetsmetoder för att förbättra skyddet av, och stödet till, brottsoffer samt att beakta stöd till barn som växer upp i familjer där våld förekommer. Vidare betonades att projekt inriktade på kunskap om metoder för att förebygga vålds- och sexualbrott skulle prioriteras samt effekter av insatser för att förhindra återfall i brott bland förövare av vålds- och sexualbrott. Medlen skulle fördelas under åren 2011–2014. Även i detta uppdrag angavs att Rådet för Brottsofferfonden skulle besluta om hur medlen skulle fördelas.

Samtidigt som riktlinjerna för dessa två regeringsuppdrag i hög utsträckning sammanfaller med de riktlinjer och den praxis som Rådet för Brottsofferfonden tillämpar för fördelning av medel ur Brottsofferfonden finns således vissa skillnader. I de två särskilda regeringsuppdragen anges bland annat att forskning om våldsutövande män, behandlingsinsatser för förövare och förebyggande arbete ska prioriteras vilket inte är fallet när det gäller fördelning av forskningsmedel ur Brottsofferfonden.

Forskingens utveckling och karaktär åren 1994–2013

Resultaten i föreliggande rapport är väsentligen en uppdatering av de resultat som presenterades i den rapport som publicerades år 2009 avseende Brottsofferfondens stöd till brottsofferforskning åren 1994–2007 (Andersson, 2009). Den uppdatering som skett innebär att resultaten i föreliggande rapport avser fondens forskningsfinansiering under åren 1994–2013¹ samt även utdelningen av medel i enlighet med de två särskilda regeringsuppdragen. Resultat som avser de två regeringsuppdragen redovisas både separat och sammanlagt med resultat som avser den fondfinansierade forskningen. Det andra av de två regeringsuppdragen avser åren 2011–2014 varför endast de tre första åren av detta fyraåriga uppdrag ingår i redovisningen. Eftersom de två regeringsuppdragen till viss del grundas på andra prioriteringar av forskningsinriktning än vad som gäller för beviljande av medel från Brottsofferfonden redovisas resultat för de två regeringsuppdragen dessutom i ett särskilt avsnitt.

Den sammanställning som presenteras i det följande genomfördes våren 2014 och bygger uteslutande på den dokumenterade information som inkommit till Brottsoffermyndigheten. Varje projekt har granskats från första projektansökan till den senaste/sista inlägga som årsskiftet 2013/2014 hade registrerats i det ärende som upprättas hos BrOM. Vanligtvis består dokumentationen av ursprunglig ansökan om forskningsmedel, fortsättningsansökningar (projekten beviljas medel ett år i taget)², årliga och slutliga redovisningar av projektet samt de artiklar, avhandlingar etc. som projektet resulterat i. Vidare innehåller ärendet dokumentation över den kommunikation som vanligtvis förekommer mellan projektansvarig och myndigheten under den tid projektet pågår. Det kan gälla olika typer av förändringar i projektet som exempelvis projektets inriktning, personalförändringar, tjänstledigheter, behov av utökad projekttid, uppskov med ekonomisk redovisning m.m.

Utveckling av antal projektansökningar, beviljade projekt och medelstildelning

Totalt sett har medel ur Brottsofferfonden under åren 1994–2013, helt eller delvis, finansierat 167 forskningsprojekt³ vilket innebär drygt 20 procent av samtliga 751 inkomna ansökningar om forskningsmedel (Tabell 1).

Cirka 168 miljoner kronor av fondens medel har använts för att finansiera dessa projekt, vilket innebär att 34 procent av fondens totala medel har använts för att finansiera forskning. Det ska påpekas att tolv av de 167 projekten ännu inte var slutfinansierade vid årsskiftet 2013/2014. Uppskattningsvis kommer de pågående projekten att erhålla ytterligare cirka 10–14 miljoner kronor.

Antalet ansökningar om forskningsmedel har ökat kontinuerligt inom ramen för de fyra femårsintervall som beskrivs i tabell 1. Under åren 2009–2013 inkom 291 ansökningar, dvs. cirka 55–60 per år (för en årsvis redovisning se bilaga 1). Antalet och andelen projekt som beviljades medel sjönk påtagligt under den senaste femårsperioden. Till viss del kan det hänga samman med de två särskilda regeringsuppdragen som pågick under denna period vilket innebar att ytterligare en möjlighet till finansiering tillkom och att en del forskare valde att ansöka om medel inom ramen för regeringsuppdragens utlysningar och inte inom ramen för Brottsofferfondens utlysningar.

Att fördelningen av medel till nya respektive pågående projekt varierar en del över de fyra femårsperioderna beror bland annat på att finansieringen av det viktimologiska forskningsprogrammet (6 200 000, se sid 6) ingår i de drygt 26 miljoner som beviljades till nya projekt under åren 1999–2003. Ett annat naturligt skäl är att då ett flertal långa forskningsprojekt påbörjas samtidigt följer per automatik en tid då en stor del av fondens medel går åt till att finansiera dessa projekt med fortsättningsbidrag, vilket i sin tur skapar begränsat utrymme för att finansiera nya projekt. Samtidigt finns också en tendens till att forskningsprojekten har blivit dyrare. Under perioden 2004–2008 finansierades 54 nya projekt med sammanlagt cirka 27 miljoner kronor. Under den efterföljande perioden, 2009–2013, finansierades endast 41 nya projekt till ungefär samma kostnad (cirka 25 miljoner kronor).

Utlysningar av forskningsmedel i enlighet med de två regeringsuppdragen genererade under åren 2009–2013 sammanlagt 267 ansökningar varav 44 projekt erhöll totalt cirka 69 miljoner kronor⁴. Eftersom dessa projekt erhåller hela finansieringen på en gång tillkommer för dessa projekt inte någon mer finansiering i form av fortsättningsbidrag.

¹ I vissa fall kan ett projekt som beviljats forskningsmedel även innefatta inslag av både verksamhet, utbildning och information. I de (enstaka) fall detta varit aktuellt har projekt där forskning varit det dominerande inslaget inkluderats. Vidare kan ibland skillnaden mellan forskning och uppföljning, utvärdering, utredning, kartläggning m.m. vara svårbedömd. I de (enstaka) fall detta varit aktuellt har projektets forskningsmetodologiska kvalitet, genomförande och presentation varit vägledande.

² Gäller inte de projekt som beviljats medel i enlighet med regeringens särskilda uppdrag. Dessa projekt behövde inte ansöka om fortsättningsbidrag varje år utan erhöll finansiering för hela projektet på en gång.

³ 44 av dessa projekt pågick fortfarande vid årsskiftet 2013/2014.

⁴ 38 av dessa projekt pågick fortfarande vid årsskiftet 2013/2014.

Tabell 1. Utvecklingen av antal ansökningar om medel för forskningsprojekt, antal/andel beviljade projekt samt medelstillelning under åren 1994–2013. Avser Brottsofferfonden respektive de två regeringsuppdragen.

Utdelning år 1994–2013 från Brottsofferfonden	Antal nya projekt-ansökningar	Antal (andel) nya projekt som beviljades medel	Beviljade medel till nya projekt	Beviljade medel till redan pågående projekt	Beviljade medel total	Genomsnittlig andel av fondens totala medel
1994–1998	76	25 (33%)	8 856 781	3 493 330	12 350 111 ¹	30% ²
1999–2003	132	47 (36%)	26 036 848 ³	12 841 621	38 878 469	34%
2004–2008	252	54 (21%)	26 518 501	35 084 402	61 602 903	39%
2009–2013	291	41 (14%)	25 396 153	30 250 570	55 646 723	34%
Totalt	751	167 (22%)	86 808 283	81 669 923	168 478 206	34%
Utdelning år 2009–2013 avseende de två regeringsuppdragen	267	44 (17%)	68 712 000 ⁴	----- ⁵	68 712 000	
Summa, utdelning från Brottsofferfonden plus de två regeringsuppdragen	1 018	211 (21%)	155 520 283	81 669 923	237 190 206	

Sammantaget har Rådet för Brottsofferfonden därmed under åren 1994–2013 haft att bedöma 1 018 inkomna forskningsansökningar varav 211 (21 procent) projekt har beviljats sammanlagt cirka 237 miljoner kronor. I bilaga 2 redovisas en förteckning över samtliga 211 forskningsprojekt som beviljats medel.

Lite mer ingående analyser visar att de projekt som finansierats med medel ur Brottsofferfonden, och som årsskiftet 2013/2014 var avslutade, i genomsnitt hade finansierats med cirka 770 000 kronor. Variationen var dock stor då projekten löper på olika lång tid och involverar olika antal forskare som ägnar olika mycket av sin arbetstid åt forskningen. För ettårsprojekt var den genomsnittliga summan som fonden bidrog med cirka 515 000, för tvåårsprojekt cirka 730 000 och för treårsprojekt cirka 1 415 000 kronor. En tendens under den senaste tioårsperioden har varit att fonden i allt högre grad finansierat längre projekt. Under fondens första tio år var det cirka en tredjedel av projekten som hade en planerad genomförandetid på tre år eller, i enstaka fall, längre. Av de projekt som beviljades medel år 2004–2013 hade cirka hälften en planerad genomförandetid på tre år eller mer.

De 44 forskningsprojekt som finansierats genom de två regeringsuppdragen var vanligtvis planerade för tre års verksamhet och det genomsnittligt beviljade beloppet var cirka 1 560 000 kronor.

Forskningsprojekten ser mycket olika ut vad gäller struktur, genomförande och finansieringsbild. I vissa

fall genomförs projektet av en ensam forskare, i andra fall kan både två, tre eller flera forskare vara inblandade, under hela eller delar av projektiden. I vissa fall arbetar forskarna heltid med projektet och i andra fall kanske 20–30 procent av sin arbetstid (vilket också kan vara olika för olika projektmedarbetare och under olika tidsperioder). Även finansieringsbilden varierar. Vissa projekt finansieras exempelvis helt av Brottsofferfonden medan det kanske är vanligare att projekten i varierande omfattning också finansieras genom universitetens fakultetsmedel, andra forskningsråd, myndigheter m.m. Det finns alltså ingen självklar koppling mellan projektens längd, fondens finansiering och de resultat som faller ut.

För att åskådliggöra hur mycket ett års forskning för en heltidsforskande docent kan kosta visas i Tabell 2 ett exempel på hur en kostnadsplan kan se ut. Ett forskningsprojekt som genomförs av en forskare på heltid under ett år kan således kosta cirka 980 000 kronor, av vilka forskarens lön utgör knappt hälften och övriga kostnader drygt hälften.

Tabell 2. Exempel på kostnadsberäkning för ett forskningsprojekt

En forskares (docent) lön, 12 mån, heltid, 39 000 kr/mån	468 000
Sociala avgifter, 51%	238 680
Utrustning, etikprövning, litteratur, resor etc.	25 000
Universitetets förvaltningskostnader, 35%	247 338
Projektets totala kostnad:	979 018

¹ Uppgift saknas för år 1995

² Uppgift saknas för åren 1995 och 1996

³ I denna summa ingår 6 200 000 som år 2002 överfördes från fonden till myndigheten för finansiering av det viktimologiska forskningsprogrammet, se sid 6.

⁴ Projekt som finansierades genom de särskilda regeringsuppdragen erhöll hela finansieringen vid ett tillfälle.

⁵ Ej aktuellt för de projekt som finansierades genom de särskilda regeringsuppdragen, se fotnot 4.

Tabell 3. Forskningsprojektens akademiska hemvist (inkluderar både de projekt som finansierats av medel ur Brottsofferfonden och de projekt som finansierats genom de två regeringsuppdragen)

Lärosäte	Institution									Totalt
	Folkhälsovetenskap	Juridik	Kriminologi	Medicin	Psykatri	Psykologi	Socialt arbete	Sociologi	Övriga	
Göteborgs universitet				2	2	18	4	2	8	36
Karolinska Institutet	2			5	1	2			4	14
Linköpings universitet					5		1		3	9
Linnéuniversitetet							4		1	5
Lunds universitet				2	4	1	5	13	6	31
Malmö högskola			2				5		2	9
Stockholms universitet		8	6			4	7	3	4	32
Umeå universitet		9			1	1	2	3	2	18
Uppsala universitet	1	4		2		1		5	6	9
Övrigt	6	2	4	4	2	7	1	1	11	38
Totalt	9	23	12	15	15	34	29	27	47	211

Projektens akademiska hemvist

Projektens akademiska hemvist framgår av Tabell 3. Forskningen har i första hand bedrivits vid Göteborgs, Stockholms och Lunds universitet, följt av Uppsala och Umeå universitet samt Karolinska Institutet. Projekten återfinns vanligtvis vid institutioner för psykologi, socialt arbete, sociologi eller juridik. Psykologisk brottsofferforskning har i hög utsträckning varit koncentrerad till Göteborgs universitet, sociologisk till Lunds universitet och juridisk till Stockholms och Umeå universitet. Brottsofferforskning som bedrivits vid institutioner för socialt arbete har ökat markant under den senaste femårsperioden och fördelas relativt jämnt över universiteten i Stockholm, Malmö, Lund, Göteborg samt Linnéuniversitetet. Att förhållandevis få forskningsprojekt bedrivits vid kriminologiska institutioner innebär inte att kriminologisk forskning är eftersatt. Kriminologi är ett tvärvetenskapligt område och projekt med kriminologiskt fokus förekommer också på andra institutioner, exempelvis på sociologiska, psykologiska och juridiska institutioner. Sådillvida ger resultaten i Tabell 3 i första hand kunskap om var forskningen bedrivs och i mindre utsträckning om dess vetenskapliga referensram.

De projekt som i Tabell 3 sorterar under rubriken "övrigt" är projekt som bedrivits vid andra lärosäten, institutioner och verksamheter. Bland dessa förekommer exempelvis Mittuniversitetet, Örebro universitet, Karlstads universitet, Södertörns högskola men också andra verksamheter än universitet, exempelvis Brottsofferbyggande rådet, Barnombudsmannen, Polishögskolan, Sundvalls sjukhus och Hovrätten för Västra Götaland. Mer sällan förekommande har varit institutioner för historia, kultur och media, filosofi, globala studier, informatik samt centrumbildningar för

genusstudier och våldsprevention. De elva forskningsprojekt som sorterar under rubriken "övrigt" både vad gäller lärosäte och institution är i huvudsak projekt som av Brottsoffermyndigheten kategoriserats som "offentlig verksamhet" (projekt som också granskas/godkänns av Rådet för Brottsofferfonden) men som i denna kartläggning bedömts bedriva väl så kvalificerad forskning som övriga projekt. Att dessa projekt sorterats in under "offentlig verksamhet" beror i första hand på att ansvarig anslagsmottagare varit, exempelvis, Barnombudsmanen, Kvinnokliniken vid Södersjukhuset, Brottsofferbyggande rådet, Göteborgs stad, Försäkringskassan med flera. Projektledare har då vanligtvis varit en meriterad forskare som genomfört projektet med sedvanlig vetenskaplig stringens. Dessa projekt har ofta haft en klart tillämpad målsättning.

Det kunde inte ses någon påtaglig skillnad mellan de 167 projekt som finansierats med medel ur Brottsofferfonden och de 44 projekt som finansierats genom de två regeringsuppdragen.

Projekt- och genomförandetid

Rådet för Brottsofferfonden beslutar om medelstilldelning från Brottsofferfonden två gånger om året, vår och höst. Vanligtvis beviljas medel för 1–3-åriga forskningsprojekt. Beslut om medel kan enligt fondens konstruktion endast avse ett år i taget varför 2–3-åriga projekt måste ansöka om fortsättningsbidrag varje år. Projekten som blir beviljade medel påbörjas ofta i januari året efter att beslut har fattats. Efter att den planerade/finansierade projekttiden gått ut har enligt utvecklad praxis den projektansvariga omkring tre månader på sig att lämna in ekonomisk och vetenskaplig redovisning till Brottsoffermyndigheten. Samtidigt kan

det ofta ta lång tid efter avslutat projekt innan resultaten kan redovisas i form av publicerade artiklar, avhandlingar eller andra vetenskapliga arbeten¹.

Förseningar av projekten har varit mycket vanligt. De mest förekommande orsakerna till försening har varit föräldradedighet, (långvarig) sjukdom, byte av tjänst, tjänstledighet etc., det vill säga ungefär samma typ av orsaker till en förändrad situation som gäller på arbetsmarknaden i stort. En avgörande skillnad är dock att det sällan går att överlåta arbetsuppgiften till någon annan person varför försening av projekten blir en ofrånkomlig följd. Andra orsaker till förseningar är att man i den ursprungliga projektansökan har missbedömt hur lång tid en datainsamling och/eller författande av rapporter ska ta, svårigheter att få nödvändiga tillstånd, organisationsförändringar i den verksamhet man ska studera, revidering av projektplanen på grund av vad som framkommer under forskningsprocessen m.m.

Alla vetenskapliga, ekonomiska och andra mera betydande avvikelser från den ursprungliga projektplanen ska kommuniceras med, och godkännas av, Brottsoffermyndigheten och i vissa fall Rådet för Brottsofferfonden. Efter granskning av handlingarna i samtliga 167 projektärenden som avser projekt finansierade med medel ur Brottsofferfonden är en subjektiv bedömning att en majoritet av projekten vid ett eller flera tillfällen hamnar i en situation då man nödgas begära tillstånd om ändringar i projektplanen eller, vilket är det absolut vanligaste, anstånd med ekonomisk och/eller vetenskaplig redovisning.

Av de forskningsprojekt som hade avslutats i enlighet med projektens syften och målsättningar hade drygt 50 procent redovisat sina vetenskapliga resultat sex månader eller mer efter det datum som planerats från början. Bland 2–3-åriga projekt var det cirka 66 procent vars vetenskapliga resultat dröjde minst sex månader efter planerat projektslut.

Avslutade och pågående projekt

Av de 167 forskningsprojekt som under åren 1994–2013 hade finansierats med medel ur Brottsofferfonden var 118 projekt vid årsskiftet 2013/2014 avslutade i bemärkelsen att de hade inrapporterat vetenskapliga resultat i enlighet med projektens syften, i 19 fall efter betydande revidering av syftet. Fyra projekt hade avbrutits och ett projekt hade fullföljts utan förväntad vetenskaplig redovisning. Fyrtiofyra projekt pågick fortfarande vid årsskiftet 2013/2014.

Bland de 44 forskningsprojekt som finansierats genom de två regeringsuppdragen hade sex projekt avslutats vid årsskiftet 2013/2014 medan resterande 38 projekt pågick.

Sammantaget var det således, vid årsskiftet 2013/2014, 124 forskningsprojekt som avslutats i bemärkelsen att de hade inrapporterat sina vetenskapliga resultat, 82 projekt som fortfarande pågick och fem projekt som avbrutits.

Projektens vetenskapliga nivå och resultat

För att skapa en översiktlig bild av den vetenskapliga nivån på den forskning som finansierats med medel ur Brottsofferfonden har de projektansvarigas akademiska titel samt förekomsten av projekt som genererat avhandlingar och/eller peerreview-granskade artiklar studerats som grova indikatorer på vetenskaplig nivå. Resultaten visar att professorer var projektansvariga för 28 procent av de 118 projekt som hade slutredovisats årsskiftet 2013/2014. I 18 procent av projekten var den projektansvariga docent, i 33 procent fil.dr., i 17 procent doktorand och i resterande fyra procent en tjänsteman vid myndighet, som vanligtvis då ansvarade för projektet i samarbete med vetenskaplig kompetens på något universitet. Under fondens första tio år var doktorander ansvariga för cirka 25 procent av forskningsprojekten. Under fondens senaste tio år var doktorander endast ansvariga för cirka tre procent av projekten. I stället hade andelen projektansvariga professorer och docenter ökat i motsvarande utsträckning. En del av denna förändring kan spåras till att forskare som under fondens första år var doktorander har fortsatt med brottsofferforskning och senare, som docenter/professorer, kommit att ansvara för nya fondfinansierade forskningsprojekt. En utveckling av praxis har också skett i riktning mot att doktorsexamen under senare år normalt krävs av den som har huvudansvaret för forskningsprojekt som finansieras med medel ur Brottsofferfonden.

Sex av de 44 forskningsprojekt som finansierats genom de två regeringsuppdragen hade avslutats årsskiftet 2013/2014. För tre av dessa var professorer projektansvariga. Ser man till samtliga 44 projekt som finansierats genom regeringsuppdragen framkommer ungefär samma bild som bland de projekt som finansieras med medel ur Brottsofferfonden.

¹ Att exakt bestämma tidpunkt då ett projekt är avslutat i vetenskaplig mening låter sig knappast göras med en rimlig arbetsinsats. Projektet lämnar ofta in rapporter, manus etc. under hand. Manus kan ligga för refereebedömning under många månader och därefter bli avvisade eller accepterade om ändringar görs, arbeten som utförts inom ett projekt ska ibland synkroniseras med andra arbeten innan publicering (exempelvis avhandlingar). Ett visst och kanske naturligt motstånd mot att skicka in preliminära manus till Brottsoffermyndigheten har också framkommit eftersom det preliminära manuset då blir offentlig handling. Publicering av projektens resultat kan således av dessa och många andra skäl i vissa fall dröja långt efter att grundarbetet, projektiden och projektpengarna är slut. För syftet med denna rapport har ett projekt bedömts vara vetenskapligt avslutat då skriftlig dokumentation av merparten av de vetenskapliga resultat som projektansökan ställt i utsikt har inkommit till myndigheten.

De 118 avslutade forskningsprojekten som helt eller delvis finansierats med medel ur Brottsofferfonden hade genererat 45 doktorsavhandlingar och tre licentiatavhandlingar (bilaga 3). Ytterligare 34 projekt resulterade i peerreview-granskade artiklar vilket innebär att sammanlagt 82 projekt (70 procent) hade resulterat i avhandlingar och/eller peerreview-granskade artiklar. Sannolikt har en del peerreview-granskade artiklar också tillkommit senare, dvs. efter att projektet har slutredovisats till BrOM. Givet det mycket rimliga antagandet att de projekt som vid årsskiftet 2013/2014 fortfarande pågick kommer att utvecklas på ungefär samma sätt som de avslutade projekten är en försiktig uppskattning att de 167 fondfinansierade projekten i slutänden kommer att generera närmare 70 avhandlingar och att cirka 115 projekt kommer att resultera i avhandlingar och/eller peerreview-granskade artiklar.

Av de sex slutförda forskningsprojekt som finansierats genom regeringsuppdragen hade ett projekt resulterat i doktorsavhandling.

Resultaten från de 36 fondfinansierade forskningsprojekt som årsskiftet 2013/2014 hade avslutats utan att ha resulterat i någon avhandling eller i peerreview-granskade artiklar redovisades vanligtvis i monografier, kapitel i antologier, universitetsrapporter, myndighetsrapporter etc. Dessa projekt behöver på inget sätt vara av lägre vetenskaplig kvalitet. Att den sammanställning som redovisats ovan enbart fokuserar på avhandlingar och peerreview-granskade artiklar beror på att dessa arbeten redan är vetenskapligt kvalitetsgranskade och att det inte funnits rimlig möjlighet att göra en sådan granskning av övriga publikationer.

Förutom att presentera resultaten i vetenskapliga skriftliga arbeten har i stort sett alla projekt också presenterat sina resultat i andra former och sammanhang. Det kan vara på internationella och svenska forskarkonferenser, i artiklar och debatter i media, i svenska fack- och populärvetenskapliga tidskrifter, i statliga offentliga utredningar, genom deltagande i utbildnings-sammanhang, produktion av läromedel m.m.

Då endast sex av de projekt som finansierats genom regeringsuppdragen har avslutats har det inte bedömts meningsfullt att göra någon hopslagen sammanställning i detta avseende. Det finns dock inga skäl att anta att utvecklingen och utfallet av dessa projekt skulle skilja sig från de resultat som grundas på projekt som finansierats med medel ur Brottsofferfonden.

Projektens inriktning och karaktäristika

För att skapa en övergripande bild av forskningsprojekten har varje projekt kategoriserats i olika avseenden.

Vilken bild man på detta sätt skapar beror naturligtvis på hur man initialt väljer sina grundläggande kategorier, hur man i ett nästa steg väljer att gruppera projekten i underkategorier och slutligen på vilka bedömningar man gör av varje enskilt projekt i varje enskilt avseende. Det här är bedömningar som kan göras på många olika sätt. Det är också ofrånkomligt att varje kategorisering medför förlorade nyanser och detaljinformation om vart och ett av de unika projekten. Samtidigt som kategoriseringar av det här slaget är helt nödvändiga för att kunna skapa en övergripande bild bör man alltså vara lite försiktig med tolkningar av siffror i tabeller som ofta kan framstå som "sanningar", trots att de många gånger är resultat av en kedja av mycket subjektiva bedömningar.

För att belysa den utveckling som skett under de 20 år som brottsofferforskning har finansierats med medel ur Brottsofferfonden har denna tidsperiod delats in i fyra femårsperioder (Tabell 4). Under den första femårsperioden (1994–1998) beviljades medel till 25 nya projekt, därefter till 47 projekt (1999–2003), 54 projekt (2004–2008) och 41 projekt (2009–2013). De 44 projekt som beviljades medel i enlighet med de två regeringsuppdragen (2009–2013) återfinns i den näst sista kolumnen i Tabell 4 varefter den sista kolumnen summerar till samtliga 211 forskningsprojekt som Rådet för Brottsofferfonden har beviljat medel, antingen ur Brottsofferfonden eller i enlighet med de två regeringsuppdragen. I tabeller och i löpande text kommer det att beskrivas i vilken utsträckning andelen projekt av en viss typ (exempelvis våld mot kvinnor) har ökat eller minskat över tid¹.

Brottsoffer

Samtliga forskningsprojekt har av naturliga skäl på ett eller annat sätt, mer eller mindre påtagligt, brottsoffer i fokus. I tidigare studier av projekt som beviljats medel ur Brottsofferfonden (se sid 6) har varje projekt placerats i en huvudkategori – även om man i vissa projekt har fokuserat flera olika offergrupper. I den kategorisering som redovisas i Tabell 4 anges i stället hur många projekt som fokuserat på en viss grupp av brottsoffer, oavsett om projektet också fokuserar på andra grupper av brottsoffer². Ett och samma projekt kan alltså finnas med i flera av kategorierna – om man fokuserar på flera grupper av brottsoffer (varför kolumnerna i tabellen summerar till mer än 167 projekt respektive till mer än 100 procent). Siffrorna i Tabell 4 svarar alltså mot frågan:

I hur många av forskningsprojekten har det producerats betydande kunskap om brottsoffergruppen xxxxxxxx?

¹ Eftersom antalet nya projekt uppdelat på de fem tidsperioderna blir ganska få ska man vara försiktig med att dra allt för stora slutsatser av de procentuella andelar som redovisas. Ett enda projekt svarar exempelvis för fyra procent av de nya projekt som beviljades medel under den första femårsperioden.

² Samma princip tillämpas i övriga tabeller.

Tabell 4. Antal och andel projekt som fokuseras på olika grupper av brottsoffer. Projekt som beviljats medel ur Brottsofferfonden respektive genom de två regeringsuppdragen samt totalt

Brottsoffergrupp	BROTTSOFFERFONDEN					REGERINGS- UPPDRAGEN	TOTALT
	Totalt 1994–2013 N=167	1994–1998 N=25	1999–2003 N=47	2004–2008 N=54	2009–2013 N=41	2009–2013 N=44	1994–2013 N=211
	Procentuell andel						
Brottsoffer, generellt	51 (31%)	32	23	35	32	12 (27%)	63 (30%)
Kvinnor	51 (31%)	48	34	22	27	38 (86%)	89 (42%)
Ungdomar	35 (21%)	8	17	22	32	4 (9%)	39 (18%)
Barn	53 (32%)	24	34	41	22	8 (18%)	61 (29%)
Brottsoffer med funktionsnedsättning	9 (5%)	--	9	6	5	1 (2%)	10 (5%)
Etniska/religiösa minoriteter	13 (8%)	4	11	13	--	5 (11%)	18 (9%)
HBT-personer	4 (2%)	--	4	--	5	3 (7%)	7 (3%)

Brottsoffer, generellt är en kategori projekt vars gemensamma nämnare är att de inte har någon av de övriga kategorierna brottsoffer som tydligt fokus. Totalt sett hade 51 sådana projekt beviljats medel ur Brottsofferfonden under hela tidsperioden 1994–2013, vilket innebär 31 procent av samtliga de 167 projekt som beviljats medel ur fonden. Andelen projekt med sådan inriktning har varit relativt stabil över de fyra femårsperioderna, kanske med undantag för åren 1999–2003 då andelen sjönk till 23 procent. Det är en heterogen samling forskningsprojekt som bland annat innefattar projekt där man studerat hur brottsoffer och brottsofferfrågor hanterats i media och/eller i den politiska debatten, historiska och teoretiska perspektiv på brottsofferfrågor, utvecklingen av brottsofferfrågor inom rättsväsendet, kartläggningar av medicinska konsekvenser av utsatthet för våld m.m. Bland dessa projekt märks också en del projekt som fokuserat på speciella frågeställningar som upprepad viktigmisering, röstminne hos vittnen, utlandsanställdas utsatthet för brott, sjukfrånvaro/försäkringskostnader för brottsoffer, brottsskadeersättning, offer för internetbrottslighet m.m. En stor del av projekten i denna kategori är av kartläggningskaraktär. Inom ramen för regeringsuppdragen år 2009–2013 beviljades medel till tolv projekt (27 procent) med denna inriktning vilket innebär att 30 procent av samtliga de 211 projekt som beviljats medel av Rådet för Brottsofferfonden har syftat till kunskapsutveckling inom sådana lite mer allmänna brottsofferområden som beskrivits ovan.

I nästan en tredjedel av de sammanlagt 167 projekten som finansierats av medel ur Brottsofferfonden har man särskilt studerat **kvinnor** som brottsoffer. Projekt med särskilt fokus på kvinnor som brottsoffer har relativt sett minskat från att ha utgjort 48 procent (1994–1998) till 27 procent (2009–2013). *Antalet* sådana projekt har dock varit relativt konstant (12, 16, 12, 11) över de fyra femårsperioderna. Inom ramen för att

dessa projekt har brottsutsatta kvinnor i fokus är även denna grupp projekt ganska heterogen och innefattar exempelvis projekt som uteslutande fokuserar på gravida kvinnor, invandrarkvinnor, kvinnor som just fött barn, kvinnor som nyligen separerat, kvinnor som råkat ut för hedersrelaterat våld, trafficking etc. I flera av dessa projekt studeras både utsatta kvinnor och deras (utsatta) barn, vanligtvis då utifrån kvinnornas och barnens upplevelser och behov samt hur de blir bemötta efter att kvinnan blivit utsatt för våldsbrott. Ofta anlägger dessa projekt ett uttalat genusperspektiv i sin forskning. Majoriteten projekt koncentreras till hur kvinnorna själva upplever sina behov, hur de blir bemötta av olika professioner samt till kartläggningar av fysiska och psykiska konsekvenser av utsatthet för vålds- och/eller sexualbrott. Av de 44 projekt som beviljats medel i enlighet med de två regeringsuppdragen var 38 projekt (86 procent) fokuserade på kvinnor som brottsoffer, vilket ska ses mot bakgrund av att det i regeringsuppdragen uttryckligen angavs att projekt med fokus på mäns våld mot kvinnor skulle vara ett av flera prioriterade områden. Totalt sett innebär det att 89 av samtliga 211 projekt som beviljades medel har haft kvinnor som brottsoffer i fokus, dvs. 42 procent.

I 35 av de 167 projekten (21 procent) som beviljats medel ur Brottsofferfonden återfinns forskning om **ungdomar** som brottsoffer. Många av dessa projekt fokuserar samtidigt på kvinnor och/eller barn som brottsoffer. Under fondens första år (1994–1998) var projekt med ungdomsfokus sällsynta och utgjorde åtta procent. Sedan dess har fokus på ungdomar som brottsoffer konstant ökat och återfunnits i 17, 22 respektive 32 procent av de fondfinansierade forskningsprojekten. En stor del av dessa projekt gäller uteslutande flickor/unga kvinnor, antingen generellt eller med avseende på någon speciell grupp som exempelvis unga invandrarflickor/kvinnor. Resterande projekt studerar många olika infallsvinklar på brottsofferfrågor

bland ungdomar, exempelvis brottsoffers upplevelser av medling vid brott, gymnasieelevers syn på/erfarenheter av utsatthet, hur media konstruera bilden av offer för ungdomsrån, ungdomars syn på alkoholens roll vid konstruktionen av offerskap, förekomsten och konsekvensen av polyviktisering bland ungdomar, utsatthet för grooming och annan internetbrottslighet m.m. Endast nio procent (fyra projekt), av de 44 projekt som finansierats genom regeringsuppdragen fokuserar på ungdomar som brottsoffer, vilket totalt sett innebär att 39 av de sammanlagt 211 projekten som Rådet för Brottsofferfonden beviljat medel, dvs. 18 procent, haft eller har som syfte att utveckla mer kunskap om ungdomar som brottsoffer.

Knappt en tredjedel av samtliga 167 forskningsprojekt som beviljats medel ur Brottsofferfonden innefattar fokus på barn som brottsoffer. Andelen projekt med särskilt fokus på **barn** som brottsoffer ökade successivt under de första tre femårsperioderna (24, 34, 41 procent) men föll sedan tillbaka och utgjorde 22 procent av de projekt som beviljades finansiering under den senaste femårsperioden. Här återfinns en grupp projekt som studerat hur barn som har varit utsatta för fysiskt våld och/eller sexuella övergrepp upplevt och reagerat på denna utsatthet och/eller hur de blivit bemötta och stöttade av olika samhällsliga instanser. En annan grupp forskningsprojekt har fokuserat på barns trovärdighet som vittnen när det gäller att berätta om traumatiska händelser och på olika tekniker för att öka säkerhet och trovärdighet i barns utsagor. De flesta av dessa projekt har baserats på studier av barn ur den allmänna befolkningen men där resultaten har direkt koppling till att utveckla metoder för att på ett bättre sätt samtala med/förhöra barn som antingen själva varit fysiskt utsatta eller också bevittnat övergrepp mot, vanligtvis, modern. Ytterligare en grupp projekt har tagit sin utgångspunkt i sexuella övergrepp som skett i barndomen och studerat hur dessa brottsoffer har hanterat erfarenheterna av det tidiga övergreppet, konsekvenserna för utvecklingen av den psykosociala hälsan och hur de blivit bemötta och ev. behandlade som vuxna. Förutom dessa huvudgrupper av projekt kan också nämnas projekt som fokuserat på hur utsatta barn hanteras inom rättsväsendet, övergrepp mot barn med funktionsnedsättning, den utveckling som skett av IT-baserad barnpornografi och dess konsekvenser ur ett barn-som-offer-perspektiv, hur skolan hanterat barn med skyddad identitet med flera. Åtta projekt med fokus på barn som brottsoffer beviljades medel inom ramen för regeringsuppdragen vilket innebär att 61 projekt, 29 procent, av samtliga de 211 projekt som beviljats medel har syftat till att öka kunskapen om barn som brottsoffer.

Nio forskningsprojekt, fem procent, har fokuserat på **brottsoffer med funktionsnedsättning**. Flertalet av dessa projekt har koncentrerats till forskning om hur brottsutsatta barn och vuxna med funktionsnedsättning bemöts och hanteras av olika samhällsliga instanser samt om hur de själva upplever mötet med dessa instanser. Ytterligare ett sådant projekt beviljades medel i enlighet med regeringsuppdragen vilket innebär att Rådet för Brottsofferfonden sammantaget har beviljat medel till tio forskningsprojekt med inriktningen att öka kunskapen om brottsoffer med funktionsnedsättning.

Kopplingen mellan brottsofferskap och tillhörighet till **etniskt/religiös minoritet** har fokuserats i 13 projekt (åtta procent). Den största delen av dessa projekt påbörjades under perioden 1999–2008. Flertalet av projekten riktar in sig på förekomsten av diskriminering inom rättsväsendet eller på stöd till utsatta invandrarflickor. I fyra av dessa projekt fokuseras på utsatthet för hedersrelaterad brottslighet. Fem sådana projekt beviljades medel i enlighet med regeringsuppdragen vilken medför att dessa sammanlagt 18 projekt utgör nio procent av samtliga 211 projekt som beviljats medel av Rådet för Brottsofferfonden.

HBT-relaterat brottsofferskap studeras i fyra av de 167 fondfinansierade projekten. Det gällde bl.a. projekt som studerade 835 berättelser om händelser av hatbrottskaraktär som avgivits av HBT-personer och projekt som fokuserade på en kartläggning och internationell jämförelse av våld i samkönade relationer. Tre sådana projekt finansierades genom regeringsuppdragen vilket innebär att sammanlagt sju forskningsprojekt som särskilt har syftat till ökad kunskap om HBT-personer som brottsoffer har finansierats genom beslut av Rådet för Brottsofferfonden.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att kvinnor och barn (kvinnor i relativt sett minskad omfattning och barn i något ökad omfattning) varit de vanligaste brottsoffergrupperna i den forskning som finansierats med medel ur Brottsofferfonden. Forskning med ungdomar, särskilt flickor, i fokus har ökat successivt medan forskningsprojekt som studerat utsatthet bland HBT-personer och brottsoffer utsatta för hedersrelaterad brottslighet inskränker sig till ett fåtal. Inkluderar vi även den forskningsfinansiering som skett genom de två särskilda regeringsuppdragen ökar andelen projekt som fokuserat kvinnor som brottsoffer till drygt 40 procent av samtliga 211 projekt. Två forskningsprojekt har haft män som brottsoffer i uttalat fokus, båda tillkom under den senaste femårsperioden. Det ena med fokus på socialarbetares förståelse för män som brottsoffer och det andra att i ett historiskt perspektiv belysa samhällsdiskursen om, och den rättsliga hanteringen av, mäns våld mot män.

Tabell 5. Antal och andel projekt som fokuseras på olika typer av brott. Projekt som beviljats medel ur Brottsofferfonden respektive genom de två regeringsuppdragen samt totalt

Brottsoffertyp	BROTTSOFFERFONDEN					REGERINGS- UPPDRAGEN	TOTALT
	Totalt 1994–2013 N=167	1994–1998 N=25	1999–2003 N=47	2004–2008 N=54	2009–2013 N=41	2009–2013 N=44	1994–2013 N=211
	Procentuell andel						
Brott, generellt	47 (28%)	16	30	35	24	----	47 (23%)
Egendomsbrott	10 (6%)	12	6	4	5	----	10 (5%)
Våldsbrott	114 (68%)	92	70	63	68	32 (73%)	146 (69%)
Sexualbrott	71 (42%)	40	49	35	43	18 (41%)	89 (42%)

Brottstyp

Den fondfinansierade forskningen har i hög utsträckning varit fokuserad på utsatthet för vålds- och/eller sexualbrott. Dock inte enbart. I Tabell 5 redovisas fördelningen och utvecklingen av antal och andel projekt med fokus på utsatthet för olika typer av brott.

I drygt en femtedel (28 procent) av de 167 projekt som totalt sett (1994–2013) finansierats med medel ur Brottsofferfonden har brottsofferfrågor studerats utan att man haft någon uttalad koppling till utsatthet för en särskild brottstyp. Den här typen av projekt har klassificerats i kategorin ”**brott generellt**”. Andelen sådana forskningsprojekt ökade markant under de två mellersta femårsperioderna (1999–2008) för att därefter minska till att utgöra 24 procent under den senaste femårsperioden. Här återfinns bland annat den grupp av projekt som forskat kring brottsofferjourernas utveckling och verksamhet. Andra typer av projekt i denna kategori är de som fokuserat på hur rättssystemet fungerar och utvecklas vad gäller brottsoffer generellt (inklusive diskriminering) samt den forskning om vittnens utsagor som tidigare har berörts. Projekt med en uttalad tyngdpunkt på generell teori- och diskursutveckling inom brottsofferområdet förekommer också inom denna kategori liksom de projekt som forskat kring medling, ekonomisk ersättning m.m. Inget av de 44 projekt som finansierats genom regeringsuppdragen faller inom denna kategori vilket innebär att 23 procent av samtliga 211 forskningsprojekt har haft sådan inriktning.

Inget av de 167 fondfinansierade projekten fokuserar uteslutande på forskning om personer som utsatts för **egendomsbrott**. Däremot ingår utsatthet för egendomsbrott som ett av flera inslag i ett mindre antal projekt, totalt sett tio projekt (sex procent). Det är bland annat projekt som studerat hur myndigheter/frivilligorganisationer tillgodoser behovet av service och information till individer som utsatts för egendoms- och/eller våldsbrott, upprepad viktimisering vad gäller såväl egendoms- som våldsbrott samt mediabild-

en av brottsoffer som utsatts för egendoms- och/eller våldsbrott. Inget sådant forskningsprojekt återfinns bland de projekt som tilldelades medel i enlighet med regeringsuppdragen vilket medför att totalt sett fem procent av samtliga 211 forskningsprojekt har syftet att generera ny kunskap med avseende på utsatthet för egendomsbrott.

I majoriteten (114/167, 68 procent) av de projekt som finansierats med medel ur Brottsofferfonden återfinns forskning som, helt eller i hög utsträckning, koncentreras till utsatthet för **våldsbrott**. Andelen projekt med sådant fokus var som högst (92 procent) under den första femårsperioden och har därefter sjunkit till cirka 65–70 procent av samtliga projekt som beviljats medel. Drygt hälften av dessa projekt tar enbart utsatthet för våldsbrott som utgångspunkt medan knappt hälften fokuserar på utsatthet för vålds- och sexualbrott. Bland de förstnämnda återfinns en grupp projekt där man forskat kring kvinnor som utsatts för misshandel, olaga hot etc. Det kan gälla kartläggningar av förekomsten av misshandel, medicinska/psykologiska/sociala konsekvenser, bemötandet från olika samhällsinstitutioner, rättsväsendets hantering, teoretisk/ideologisk diskursutveckling m.m. Här återfinns också en grupp projekt som koncentrerat sin forskning kring barns upplevelser av, och förmåga att berätta om, sin erfarenhet av att ha bevittnat våld i hemmet samt projekt med fokus på användandet av riskbedömningsinstrument för att minska risken för upprepad utsatthet. Bland de projekt som innehåller forskning om vålds- och sexualbrott finns en grupp projekt som forskat kring barns upplevelse av, och förmåga att berätta om, egen utsatthet för fysiska och sexuella övergrepp. Även här återfinns en del projekt som studerat kvinnors utsatthet men i en kontext där man inkluderat såväl sexualbrott som andra våldsbrott. Några projekt inom denna kategori har också fokuserat på rättsväsendets och/eller medias funktion med särskilt avseende på vålds- och/eller sexualbrott. En mycket stor del (32/44, 73 procent) av de forskningsprojekt som finansierats genom de två regeringsuppdragen har som syfte att öka kunskapen

Tabell 6. Antal och andel projekt som fokuseras på olika forskningsfrågor. Projekt som beviljats medel ur Brottsofferfonden respektive genom de två regeringsuppdragen samt totalt

Forskningsfråga	BROTTSOFFERFONDEN					REGERINGS- UPPDRAGEN	TOTALT
	Totalt 1994–2013 N=167	1994–1998 N=25	1999–2003 N=47	2004–2008 N=54	2009–2013 N=41	2009–2013 N=44	1994–2013 N=211
	Procentuell andel						
Bemötande/stöd/ behandling	80 (48%)	68	51	39	44	35 (79%)	115 (55%)
Lagstiftning/ tillämpning	43 (26%)	4	21	39	27	6 (14%)	49 (23%)
Teori	64 (38%)	36	36	32	51	11 (25%)	75 (36%)
Kartläggning	44 (26%)	28	28	17	37	14 (32%)	58 (27%)
Vittnens utsagor	20 (12%)	12	9	19	7	2 (5%)	22 (11%)
Konsekvenser	18 (11%)	28	11	7	5	2 (5%)	20 (10%)

om brottsofferfrågor knutna till utsatthet för våldsbrott. Totalt sett innebär det att 69 procent av samtliga 211 forskningsprojekt som Rådet för Brottsofferfonden beviljat medel har som målsättning att öka kunskapen inom detta område.

Forskning som, helt eller till stor del, fokuserar på utsatthet för **sexualbrott** förekommer i drygt 40 procent av de 167 fondfinansierade projekten. Andelen projekt av den här typen har, relativt sett, varit ganska konstant över tid. Flertalet (cirka 70 procent) av dessa projekt utgörs av de forskningsprojekt som också inkluderat utsatthet för annat våld än sexualbrott och som berörts ovan. De cirka 20 projekt som uteslutande forskat kring utsatthet för sexuella övergrepp utgörs bland annat av en grupp projekt som studerat konsekvenser av tidiga sexuella övergrepp för vuxna kvinnor och behandlingsinsatser för denna grupp kvinnor. En annan grupp projekt inom denna kategori är de projekt som forskat kring barns upplevelse av, och förmåga att berätta om, sexuella övergrepp samt projekt med fokus på utsatthet för internetbaserade sexualbrott. Ytterligare 18 forskningsprojekt som inkluderar ett tydligt fokus på utsatthet för sexualbrott finansierades genom regeringsuppdragen vilket innebär att sammanlagt 89 forskningsprojekt (42 procent av samtliga 211 projekt) med ambitionen att producera ökad kunskap om utsatthet för sexualbrott har finansierats genom beslut av Rådet för Brottsofferfonden.

Sammanfattningsvis har Rådet för Brottsofferfonden beviljat medel till 146 forskningsprojekt med tydlig målsättning att öka kunskapen om utsatthet för våldsbrott och till 89 projekt med tydlig målsättningen att öka kunskapen om utsatthet för sexualbrott. En stor del av dessa projekt fokuserar både på vålds- och sexualbrott. En mycket liten del av forskningsprojekten har inkluderat offer för egendomsbrott i sin forskning.

Forskningsfråga

Oavsett vilken grupp av brottsoffer och vilket typ av brott som forskningen koncentreras till kan forskningen inriktas på olika speciella forskningsfrågor. I Tabell 6 redovisas en grov indelning av de olika forskningsfrågor som den fondfinansierade forskningen har inriktats på.

Omkring hälften av de 167 (80 projekt, 48 procent) projekt som finansierats av medel ur Brottsofferfonden har fokuserat frågor om **bemötande/stöd/behandling** av brottsoffer. Den här typen av projekt har relativt sett minskat från att ha utgjort 68 procent av samtliga nya projekt som beviljades medel den första femårsperioden till att utgöra 44 procent den senaste femårsperioden. Frågeställningar kring bemötande, stöd respektive behandling av brottsoffer var ungefär lika vanligt förekommande i dessa 80 forskningsprojekt och ofta belyser samma projekt flera av dessa frågor. Vanligtvis inriktas projekten på att belysa bemötande/stöd/behandling inom socialtjänsten och/eller sjukvården men också, i cirka 25 projekt, om polisens (och i några fall åklagarnas) bemötande av brottsoffer. Drygt tio projekt var inriktade på att studera dessa frågor med utgångspunkt från det arbete som bedrivs inom frivilligorganisationer, främst då brottsoffer- eller kvinnojourer. Vanligt förekommande var projekt där man intervjuat en grupp utsatta kvinnor om hur de upplevt att de blivit bemötta/vilket stöd de fått från socialtjänst, hälso- och sjukvård etc. Bland de projekt som fokuserat på behandling av brottsoffer återfinns bland annat en grupp projekt som ägnat sig åt forskning/kartläggning av medicinsk behandling vid skador från våldsbrott, en grupp projekt som forskat kring psykoterapeutisk behandling av vuxna kvinnor som i barndomen utsatts för övergrepp. En annan grupp projekt var de som fokuserade på barn som utsatts för brott och hur bemötandet, stödet och behandlingen av dessa brotts-

offer fungerar och kan förbättras. Bland de 44 projekt som finansierades genom de två regeringsuppdragen återfanns 35 projekt, 79 procent, som fokuserade på bemötande/stöd/behandling vilket innebär att drygt hälften (55 procent) av samtliga forskningsprojekt som beviljats medel av Rådet för Brottsofferfonden har haft till syfte att bidra med ökad kunskap inom detta område.

Antalet, och andelen, fondfinansierade projekt med forskningsfrågor rörande **lagstiftning/tillämpning av lagstiftning** ökade successivt under de tre första femårsperioderna för att sedan minska under den senaste femårsperioden. Totalt sett har cirka en fjärdedel av de fondfinansierade forskningsprojekten bedrivit forskning inom detta område. En stor del av denna forskning fokuserar på hur lagstadgade rättigheter och individens behov blir tillgodosedda, särskilt vad gäller barn och/eller funktionsnedsatta, och hur man blir bemött av polis och i vissa fall åklagare (se ovan). Forskning kring (främst etnisk) diskriminering inom rättsväsendet är också vanligt förekommande bland dessa forskningsprojekt. I några av dessa projekt forskas kring övergripande principiella frågor om lagstiftningens utveckling och praxis i relation till brottsoffers rättigheter och behov. I ytterligare några projekt forskas kring hur man på bästa sätt ska kunna integrera juridikens krav och behov med den beteendevetenskapliga forskningens kunskap om individers sätt att reagera och fungera i en brottsoffersituation och i dess förlängning. Sex projekt med denna inriktning har finansierats genom regeringsuppdragen vilket innebär att 23 procent av samtliga 211 projekt har fokuserat på forskningsfrågor inom området lagstiftning/tillämpning.

De 167 forskningsprojekten som finansierats med medel ur Brottsofferfonden representerar i stort sett hela skalan från projekt med en mycket utpräglad empirisk inriktning till projekt som i stort sett är helt inriktade på **teori/diskursutveckling**. Sammanlagt har 64 projekt med en omfattande fokusering på teori/diskursutveckling finansierats med medel ur Brottsofferfonden. Andelen sådana projekt var relativt konstant omkring en tredjedel under de tre första femårsperioderna för att sedan öka till cirka 50 procent under den senaste femårsperioden. Det vanligaste är en stor andel projekt som kopplar brottsofferfrågan (oftast i form av empiriska data om våld- och sexualbrott mot kvinnor) till en feministisk eller genusteoretisk överbyggnad. Bland dessa, och även inom en del andra projekt, är det också vanligt att förankra brottsofferforskningen i en socialkonstruktivistisk teori och/eller i ett empowermentperspektiv. I några av projekten analyseras också nu rådande ordning och framtida utvecklingsmöjligheter ur perspektivet att söka integrera nämnda

teoretiska/ideologiska perspektiv med juridisk straffteori och brottsofferdiskurs. En fjärdedel av de projekt som finansierades genom regeringsuppdragen var av denna typ vilket innebär att Rådet för Brottsofferfonden beviljat medel till sammanlagt 75 forskningsprojekt med teori/diskursutveckling som ambition.

Omkring en fjärdedel, 44 av de 167 fondfinansierade projekten, kan i huvudsak rubriceras som **kartläggningar** av olika fenomen inom brottsofferområdet. Här finns bland annat forskningsprojekt som med registeruppgifter som grund genomfört nationella totalundersökningar av offer för dödligt våld, sjukhusvård för våldsutsatta samt sjukskrivning på grund utsatthet för brott. En relativt stor grupp av projekt som genomfört kartläggningar har i en mera avgränsad geografisk kontext kartlagt/beskrivit våld mot olika grupper av kvinnor (gravida, invandrare, separerade etc.). Andra typer av mera begränsade kartläggningar har gällt skolelevs utsatthet för brott, myndigheters skyldigheter gentemot brottsoffer samt otrygghet bland äldre. Även i den finansiering som grundas på regeringsuppdragen återfanns cirka en tredjedel av projekten (14 projekt) inom denna typ av kartläggningsprojekt vilket innebär att sammanlagt 27 procent av de totalt 211 forskningsprojekten har syfte att bidra med ökad kunskap inom brottsofferområdet genom kartläggningar av olika slag.

Forskning om **vittnens utsagor** återfinns i 20 av de 167 fondfinansierade projekten (12 procent). Större delen av dessa projekt koncentreras till forskning om hur barn berättar om vad de varit med om respektive bevittnat och om hur man kan förbättra strategier och metoder i förhörssituationer med barn. Enstaka projekt i den här gruppen har också fokuserat på forskning kring röstminne, polisens kunskaper om minnespsykologi/intervjuteknik i relation till förhör med kvinnor som utsatts för våldsbrott och vittnens säkerhet efter att ha blivit hotade. Två sådana projekt inryms bland de projekt som finansierats genom regeringsuppdragen vilket innebär att drygt tio procent av samtliga 211 forskningsprojekt har fokuserats på vittnens utsagor.

Forskning om **konsekvenser** för brottsoffer återfinns i 18 av de 167 forskningsprojekten (11 procent) och har andelsmässigt sett successivt minskat över de fyra tidsperioderna. Inom denna rubricering återfinns några projekt som kartlagt och forskat kring medicinska och/eller psykologiska konsekvenser för kvinnor som utsatts för vålds- och/eller sexualbrott. En del av dessa projekt har fokuserat på konsekvenserna i vuxen ålder för kvinnor som varit utsatta i barndomen. I ytterligare några projekt har forskningen inriktats på konsekvenser i form av sjukskrivning samt på konsekvenser för barn som levt i en situation där mamman varit utsatt för våld. Två sådana projekt ingår bland de projekt som

Tabell 7. Antal och andel projekt som grundas på information från olika typer av informanter/datakällor. Projekt som beviljats medel ur Brottsofferfonden respektive genom de två regeringsuppdragen samt totalt

Informanter/datakällor	BROTTSOFFERFONDEN					REGERINGS- UPPDRAGEN	TOTALT
	Totalt 1994–2013 N=167	1994–1998 N=25	1999–2003 N=47	2004–2008 N=54	2009–2013 N=41	2009–2013 N=44	1994–2013 N=211
	Procentuell andel						
Brottsoffer	74 (44%)	68	51	39	29	22 (50%)	96 (45%)
Samhällsinstanser	52 (31%)	24	38	28	32	16 (36%)	68 (32%)
Allmänheten	35 (21%)	24	19	19	24	7 (16%)	42 (20%)
Lagtext/juridiska arbeten	33 (20%)	4	17	24	27	6 (14%)	39 (19%)
Journaler/akter/ domar/register	41 (25%)	20	19	15	46	19 (43%)	60 (28%)
Övrigt	31 (19%)	12	11	20	29	4 (9%)	35 (17%)

finansierades genom regeringsuppdragen. Totalt sett har tio procent av samtliga 211 forskningsprojekt ambitionen att bidra med ökad kunskap om konsekvenser av att utsättas för brott.

Avslutningsvis ska också nämnas att det, inom ramen för den beskrivna kategoriseringen av forskningsprojekt, finns ett mindre antal projekt (fyra) som fokuserat på utvecklingen och betydelsen av medias bild av brottsoffer och brottsofferfrågor. Vidare har forskning om **brottsskadeersättning** bedrivits i fyra av de 167 projekten. I cirka 15 procent av projekten har det också ingått att **praktiskt implementera metoder, instrument, riktlinjer etc.** Det gäller exempelvis kognitiv intervjumetodik vid förhör med barn, terapimetoder för behandling av utsatta kvinnor och barn, riktlinjer för polisens bemötande av brottsoffer samt handlingsprogram för insatser till hotade vittnen respektive för patienter som utsatts för gatuvåld.

Sammanfattningsvis kan sägas att en stor del av forskningsprojekten har inkluderat flera olika forskningsfrågor. Ambitionen med omkring hälften av projekten har varit att producera ny kunskap inom bemötande/stöd/behandlingsområdet. I en dryg tredjedel av projekten, stabilt över de fyra tidsperioderna, förekommer en relativt omfattande forskning om teori/diskursutveckling inom brottsofferområdet. Drygt tio procent av projekten har haft ambitionen att producerat ny kunskap om vittnens utsagor respektive om fysiska, psykiska och sociala konsekvenser av utsatthet för brott. I ungefär en fjärdedel av projekten har kartläggningar av olika slag varit ett dominerande inslag.

Informanter/datakällor

Den bild som formas när en forskningsfråga studeras kan skifta beroende på vilka informationskällor man grundar sin forskning på. Bilden av rättsväsendets bemötande av kvinnor som utsatts för våld kan

exempelvis bli olika om man använder utsatta kvinnor, handläggare på myndigheter, rättsväsendets utredningsmaterial eller historiska dokument som grund. I Tabell 7 ges en bild över vilka grupper av informanter/datakällor som legat till grund för den fondfinansierade forskningen. En stor del av projekten har grundat sin forskning på information från flera olika håll, exempelvis på intervjuer av både brottsoffer och företrädare för olika samhällsinstanser eller på enkätdata från brottsoffer i kombination med register/journaldata över skador etc.

I knappt hälften (44 procent) av de 167 projekten som finansierats med medel från Brottsofferfonden har information från **brottsoffer** varit den enda, eller en central, informationskälla. Projekt med denna utgångspunkt har relativt sett successivt minskat från 68 procent under den första femårsperioden till 29 procent under den senaste femårsperioden. Den vanligaste gruppen projekt inom denna kategori är projekt där man intervjuat speciellt avgränsade grupper av utsatta kvinnor (inskrivna på kvinnojouren i xx-stad; engagerade i invandrarföreningen i xx-stad; gravida på MVC i xx-stad etc) och/eller genom enkäter samlat in uppgifter om olika aspekter av kvinnornas personliga erfarenheter av utsatthet. Det kan gälla konsekvenser, bemötande, behandling etc. En del av dessa projekt har också varit baserade på omfattande riksrepresentativa undersökningar där man, förutom att kartlägga den generella frekvensen av utsatthet, har undersökt olika aspekter av erfarenheter av utsatthet i den subgrupp som uppgivit att de varit utsatta för brott. Andra forskningsprojekt med information från begränsade grupper av brottsoffer som datakälla har fokuserat på medling, barn och ungdomars erfarenheter av utsatthet m.m. Hälften av de forskningsprojekt som under perioden 2009–2013 finansierades genom regeringsuppdragen var projekt som i huvudsak hade brottsoffer som informationskälla. Det innebär att 45 procent av

samtliga de 211 forskningsprojekt som Rådet för Brottsofferfonden har beviljat medel har haft brottsoffer som en central informationskälla.

En knapp tredjedel av de fondfinansierade projekten har huvudsakligen baserat sin forskning på information från personal inom olika **samhällsinstanser**. Andelen projekt med sådan inriktning har, relativt sett, skiftat något över tid. Polisen och socialtjänsten är de samhällsinstanser som oftast varit fokus, följt av åklagar-/domstolsväsendet, hälso- och sjukvården samt jourerna. Här återfinns en stor del projekt som fokuserar på samhällsinstansernas kunskap/kompetens, bemötande/stöd, skyldigheter/ansvar/ handläggningsrutiner i mötena med brottsoffer, särskilt kvinnor och barn. Vanligtvis kommer projektens grundinformation från intervju- och/eller enkätundersökningar riktade till handläggande tjänstemän inom avgränsade delar av olika samhällsinstanser (socialtjänsten i xx-stad, kvinnojouren i xx-stad etc.). Sexton (36 procent) sådana forskningsprojekt återfanns bland de 44 projekt som finansierades genom de två regeringsuppdragen.

Forskning som grundats på information från **allmänheten** (eller subgrupper ur allmänheten som inte grundas på utsatthet för brott) som forskningsobjekt återfinns i 21 procent av de fondfinansierade projekten. Denna andel projekt har varit ganska stabil genom åren. Det gäller vanligtvis enkätundersökningar med en målsättning att kartlägga förekomsten av utsatthet bland äldre, våld mot gravida kvinnor, skolelevers erfarenhet av utsatthet för brott eller dylikt. En helt annan typ av projekt som i detta sammanhang också inkluderats under rubriken "allmänheten som informanter" är de projekt där man forskat om barns förmåga att återge vad de varit med om eller bevittnat samt om metoder som kan underlätta i samtal/förhör med barn. Större delen av den fondfinansierade forskningen inom detta område rekryterar barn och ungdomar ur "allmänheten" som försökspersoner. Vidare finansierades sju sådana projekt (16 procent) inom ramen för de två regeringsuppdragen, vilket innebär att sammanlagt 20 procent av de totalt 211 forskningsprojekten har haft allmänheten som en central informationskälla för sin forskning.

Ytterligare en relativt vanlig kategori av grundläggande forskningsdata är uppgifter hämtade från **lagtext/juridiska arbeten**. Cirka 20 procent av samtliga 167 projekt som beviljats medel ur Brottsofferfonden tar, uteslutande eller i hög utsträckning, sin utgångspunkt i sådant material. Andelen projekt med denna utgångspunkt har relativt sett ökat från fyra procent under den första femårsperioden till 27 procent under den senaste femårsperioden. Det gäller exempelvis projekt som forskar kring etnisk diskriminering inom rättsvä-

sendet, möjligheter att integrera samhälls-/beteendevetenskaplig kunskap med juridik/lagtext, rättssystemets och socialtjänstens juridiska ansvar och funktion visavi brottsoffer, analys av den svenska straffrätten (vad gäller mäns våld mot kvinnor) ur ett köns/genusteoretiskt perspektiv etc. Bland de genom regeringsuppdragen finansierade projekten var denna typ av projekt mer sällsynta och utgjorde 14 procent (sex projekt) av samtliga beviljade forskningsprojekt vilket totalt sett innebär att 19 procent av samtliga 211 projekt har haft lagtext/juridiska arbeten som en central informationskälla.

Omkring 25 procent av de 167 projekt som finansierats med medel ur Brottsofferfonden grundar, helt eller i hög utsträckning, sin forskning på information som hämtas från **journaler, akter, domar, register** etc. Andelen projekt av den här typen var relativt stabil under de fyra första femårsperioderna men ökade markant till 46 procent den senaste femårsperioden. Det kan gälla forskning baserad på nationella register över medicinska skador eller dödsorsaker, kriminalregisteruppgifter för en begränsad ort, akt/journal/utredningsmaterial från socialtjänsten, rättsväsendet eller hälso- och sjukvården på en viss ort. Ofta är det projekt med ett uttalat syfte att kartlägga förekomsten av ett brottsofferrelaterat fenomen, ibland som komplement till mera djupgående studier med intervjuer och/eller enkäter. Även bland de projekt som under samma period (2009–2013) finansierades genom regeringsuppdragen återfanns en hög andel (43 procent, 19 projekt) sådana projekt.

Forskningsprojekt som i hög utsträckning grundats på **övriga informationskällor** återfinns i 19 procent av de 167 fondfinansierade projekten. I denna kategori ingår projekt om brottsofferfrågor i allmänhet och där man exempelvis använt media, historiska/politiska dokument, teori- och diskursarbeten som sitt källmaterial. Andra exempel på forskningsobjekt i denna kategori är då man grundat forskningen på den svenska vetenskapliga produktionen av forskning om etnisk diskriminering inom rättsväsendet samt arbeten om IT-utvecklingens betydelse som medium för barnpornografi i ett internationellt perspektiv. Fyra sådana projekt finansierades genom de två regeringsuppdragen vilket innebär att sammanlagt 17 procent av de totalt 211 projekten har haft den här typen av informationskällor som en viktig grund för sin forskning.

Sammanfattningsvis har brottsoffer varit den dominerande informationskällan i drygt hälften av de forskningsprojekt som bedrivits (minskande över tid). I ungefär en tredjedel av projekten har forskning, helt eller till stor del, baserats på uppgifter från aktörer inom olika samhällsinstanser. Projekt som baserat sin forskning på information från allmänheten har stabilt

Tabell 8. Bedömning av projektresultatens praktiska tillämpbarhet i olika verksamheter: antal och andel av de avslutade forskningsprojekten. Projekt som beviljats medel ur Brottsofferfonden (118 avslutade) respektive genom de två regeringsuppdragen (6 avslutade) samt totalt (124 avslutade)

Verksamheter	BROTTSOFFERFONDEN					REGERINGS- UPPDRAGEN	TOTALT
	Totalt 1994–2013 N=118	1994–1998 N=23	1999–2003 N=44	2004–2008 N=43	2009–2013 N=8	2009–2013 N=6	1994–2013 N=124
	Procentuell andel						
Rättsväsendet	51 (43%)	35	36	54	50	1	52 (43%)
- Polisen	44 (37%)	35	32	42	50	1	45 (36%)
- Åklagarväsendet	42 (36%)	22	32	44	50	1	43 (35%)
- Domstolsväsendet	42 (36%)	17	34	49	25	1	43 (35%)
Social verksamhet/ hälso- och sjukvård	57 (48%)	61	59	35	13	6	63 (51%)
- Socialtjänsten	47 (40%)	44	48	33	13	6	53 (43%)
- Hälso- och sjukvården	32 (27%)	39	34	16	13	2	34 (27%)
- Jourerna	27 (23%)	26	27	19	13	-	27 (22%)

gällt cirka 20 procent av projekten. Samtidigt har forskning som helt eller till stor del grundas på uppgifter från journaler, akter, domar, register etc. ökat en del vilket också gäller den forskning som tar sin utgångspunkt i lagtext och juridiska arbeten.

Resultatens praktiska tillämpbarhet

Den fondfinansierade forskningen har sannolikt varit viktig för att etablera och utveckla en långsiktig och stabil brottsofferforskning i Sverige (Burman & Mikaelsson, 2000; Wergens, 2002; Andersson, 2009). Sannolikt har den också bidragit till att brottsofferfrågan fått ökat utrymme och tyngd på den politiska agendan. Inte minst det faktum att regeringen åren 2008 och 2011 beslutade att i särskild ordning tillskjuta sammanlagt 87 miljoner för ytterligare brottsofferforskning talar för det. Det är också rimligt att anta att både den fondfinansierade forskningen och den forskning som kommit till stånd genom de två regeringsuppdragen har bidragit till en ökad medial uppmärksamhet på brottsoffers situation och behov vilket i sin tur fört med sig ökad kunskap och uppmärksamhet hos både allmänheten och de aktörer som i sitt professionella värv kommer i kontakt med brottsoffer.

Det är angeläget att den kunskap forskningen för med sig kommer till nytta i det praktiska arbetet med brottsoffer. I vilken utsträckning resultaten från forskningen kommit till konkret praktisk nytta i det vardagliga brottsofferarbetet beror i hög grad på processer och beslut som ligger långt utanför forskningsfinansierarens och den enskilde forskarens möjligheter att påverka. För att en enskild brottsofferjour, socialtjänst, polismyndighet etc. ska tillämpa den kunskap om, exempelvis, bemötande av brottsoffer som forskningen har genererat krävs en kedja av initiativ och beslut som måste tas långt borta ifrån forskarens skrivbord. Det

gäller bland annat informationsinsatser så att ansvariga myndigheter (Socialstyrelsen, Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten, domstolar, kommuner, landsting med flera) känner till resultaten, att ansvariga myndigheter driver den svåra implementeringsfrågan och, inte minst, att det finns acceptans för förändring bland chefer och fältarbetare inom polis, socialtjänst, åklagar- och domstolsväsende, jourverksamheter etc. Om forskningsresultaten används eller inte är således ett mycket trubbigt instrument för att bedöma forskningens kvalitet och värde och kan många gånger snarare spegla kunskapstransportörernas och för det praktiska brottsofferarbetet ansvariga aktörers insatser.

En hel del av den beskrivna forskningen har koncentrerats till vetenskaplig teori- och diskursutveckling, ett naturligt och viktigt inslag i all vetenskaplig verksamhet och utveckling, inte minst när det gäller en förhållandevis ung vetenskap som viktologi. Samtidigt har många av forskningsprojekten resulterat i potentiellt tillämpbar kunskap. För att få en bild över forskningsresultatens potentiella tillämpbarhet har projekten granskats utifrån resultatens tänkbara "praktiska tillämpbarhet" inom olika verksamheter, det vill säga i vilken utsträckning resultaten borde kunna vara till praktisk nytta i det vardagliga brottsofferarbetet inom olika verksamheter. Granskningen begränsas till de 124 forskningsprojekt¹ som årsskiftet 2013/2014 var slutförda och hade presenterat sina resultat. Bedömningen av "praktisk tillämpbarhet" av resultaten är naturligtvis subjektiv och många gånger svår att göra. I någon sorts mening är all kunskap om brottsofferfrågor till nytta för alla som arbetar med brottsoffer i praktiken. En ledstjärna i bedömningarna har dock varit att den kunskap som kommit fram bör kunna användas i det vardagliga arbetet, i organiserandet av verksamheten och/eller som en viktig del i utbildning för den verk-

¹ De 118 fondfinansierade projekten som avslutats plus de sex avslutade projekten som finansierats genom de två regeringsuppdragen.

samhet det gäller. Projekt med ett uttalat fokus på generell teori/diskursutveckling har inte räknats hit, inte heller vissa andra projekt som exempelvis fokuserat på medias brottsofferbild, utlandsanställdas utsatthet för brott, kartläggning av utsatthet för dödligt våld etc.

Bland de 118 slutredovisade forskningsprojekt som finansierats med medel ur Brottsofferfonden återfinns 51 projekt (43 procent) vars resultat bör kunna ha (eller kanske har haft) bäring på det praktiska vardagsarbetet inom det svenska **rättsväsendet**. I de flesta fall gäller det resultat som kan vara av värde både för polisen, åklagarväsendet och domstolsväsendet. Några sådana projekt är de som fört med sig ökad kunskap om barns förmåga att berätta vad de varit med om eller bevittnat samt om hur barn upplever sin kontakt med rättsväsendet. I andra projekt har man producerat ny kunskap om diskriminering inom rättsväsendet respektive om hur funktionsnedsatta brottsoffer bemöts respektive upplever sitt möte med rättsväsendet. Med särskild koppling till polisiärt arbete kan nämnas projekt som givit ny kunskap om interaktionen mellan polisens behov av att bedöma/beskriva en kvinnomisshandel i polisiära/juridiska termer och den utsatta kvinnans behov av att berätta "på sitt sätt". Annan forskning som har givit användbar kunskap inom polisiärt arbete gäller mönster av upprepad viktigmisshandling, polisens arbete med anmälningar där barn har slagit barn samt kunskap om kopplingen mellan polisens egna traumatiska upplevelser och deras förmåga att i förhörssituationer ta emot brottsoffers beskrivningar av traumatiska övergrepp. Kunskap av särskilt värde för just åklagarnas arbete har tagits fram i ett projekt där man arbetade fram förslag på hur man inom åklagarväsendet på ett bättre sätt skulle kunna ta vara på små brottsutsatta barns (0–6 år) rättigheter. Med direkt koppling till domstolarnas praktiska arbete kan nämnas projekt som belyser hur domstolar, ur ett barnperspektiv, hanterar vårdnadstvister som innefattar påståenden om våldsbrott. Ytterligare ett sådant projekt förekommer bland de sex projekt som finansierades genom regeringsuppdragen.

Nästan hälften (48 procent, 57 projekt) av de fondfinansierade har resulterat i kunskap som bör kunna tillämpas inom **social verksamhet/hälso- och sjukvård**. Även här gäller att den kunskap som producerats inom ett projekt ofta är tillämpbar inom flera olika praktiska verksamheter. Det gäller en stor del projekt som producerat ny kunskap om främst utsatta kvinnors, barns och funktionsnedsattas erfarenheter och behov av stöd, bra bemötande och behandling. Denna kunskap bör i hög utsträckning kunna vara praktiskt användbar inom såväl socialtjänsten, hälso- och sjukvården som inom de frivilliga jourernas verksamheter. För särskild

tillämpbarhet inom socialtjänsten märks resultaten från några projekt som haft socialtjänstens arbete med brottsoffer som uttalat fokus i sin forskning. Även den forskning som utvecklat ny kunskap om barns förmåga att berätta om utsatthet för brott bör kunna vara väl så tillämpbar inom både socialtjänstens, hälso- och sjukvårdens samt frivilligorganisationernas verksamheter. Resultaten från de projekt som forskat kring medicinska skadeverkningar efter utsatthet för brott och behandling av sådana skadeverkningar bör rimligtvis vara tillämpliga inom den medicinska hälso- och sjukvården liksom resultat från forskningen om terapimetoder efter utsatthet bör kunna vara tillämpbara inom den psykiatriska vården. I drygt 20 procent (27 projekt) av projekten har jourernas verksamhet berörts på olika sätt. Det kan gälla brottsutsattas erfarenheter av jourerna, deras behov av stöd från jourerna, jourpersonalens insatser och erfarenheter och även i vissa fall forskning om jourernas professionalisering och roll i brottsofferarbetet. Rimligtvis kan mycket av denna kunskap komma jourernas vardagliga verksamhet till gagn. Samtliga de sex avslutade projekt som finansierats genom regeringsuppdragen bedöms kunna ha praktisk betydelse för brottsofferarbetet inom socialtjänsten.

Beräkningar utifrån resultaten som redovisas i Tabell 8 visar att andelen slutförda projekt med potentiell bäring på det praktiska brottsofferarbetet inom rättsväsendet har ökat från cirka 35 procent de två första femårsperioderna till cirka 50 procent de två senaste femårsperioderna¹. På motsvarande sätt visar resultaten att andelen slutförda projekt med potentiell bäring på det praktiska brottsofferarbetet inom social verksamhet/hälso- och sjukvård har minskat, från cirka 60 procent de två första femårsperioderna till cirka 40 procent de två senaste femårsperioderna. Ser vi i stället till antalet projekt var det 24 slutförda projekt de två första femårsperioderna och 28 slutförda projekt de två senaste femårsperioderna som hade potentiell bäring på det praktiska brottsofferarbetet inom rättsväsendet. På motsvarande sätt var det 40 slutförda projekt de första två femårsperioderna och 22 slutförda projekt de två senaste femårsperioderna som hade potentiell bäring på det praktiska brottsofferarbetet inom social verksamhet/hälso- och sjukvård. Samtidigt som dessa resultat tyder på en viss förskjutning mot fler forskningsprojekt med potentiell praktisk nytta för rättsväsendet och färre forskningsprojekt med potentiell praktisk nytta för social verksamhet/hälso- och sjukvård, vilket står i samklang med de resultat som visades i Tabell 6 och 7, är resultaten något osäkra eftersom det är få projekt som avslutats under den senaste femårsperioden.

¹ Projekt som finansierats genom fondens ordinarie verksamhet och genom regeringsuppdragen har slagits samman.

Forskningsprojekt finansierade genom de två särskilda regeringsuppdragen

Som tidigare berörts (sid 8) var de två regeringsuppdragen förknippade med anvisningar om forskningsområden som särskilt skulle prioriteras. Samtidigt som dessa forskningsområden i hög utsträckning sammanfaller med de forskningsområden som ligger inom ramen för de riktlinjer som gäller för beviljande av medel ur Brottsofferfonden (exempelvis mäns våld mot kvinnor) angavs också vissa andra forskningsområden (exempelvis brottsförebyggande insatser). I Tabell 9 redovisas i vilken utsträckning de 44 projekt som finansierats genom de två regeringsuppdragen har fokuserats på de särskilt prioriterade forskningsområden som avgavs i regeringsuppdragen. Den bild som framkommer styrs dock inte bara av de prioriteringar som angetts i regeringsuppdragen utan också i hög utsträckning av de forskningsansökningar som inkommit och speglar såtillvida även de intressen som finns i forskarsamhället för att bedriva, och söka medel för, sådan forskning som i uppdragen anges som prioriterade.

Tabell 9. Prioriterade forskningsområden för de forskningsprojekt som finansierats genom de två särskilda regeringsuppdragen

Prioriterade forskningsområden	N	Procent
Mäns våld mot kvinnor	39	(89%)
Hedersrelaterad brottslighet	5	(11%)
Våld i samkönade relationer	3	(7%)
Prostitution och människohandel	8	(18%)
Förebyggande arbete	19	(43%)
Hjälp, stöd och behandling	36	(82%)
Barns behov	6	(14%)
Arbetsmetoder	24	(55%)
Internationella jämförelser	5	(11%)
Brottsoffer	36	(82%)
Förövare	14	(32%)

Många av de forskningsprojekt som finansierats genom de två regeringsuppdragen har som framgår av Tabell 9 ambition att producera ny kunskap inom flera av de prioriterade forskningsområdena. Närmare nio av tio projekt som beviljades medel fokuserar på mäns **våld mot kvinnor**, cirka åtta av tio projekt på **hjälp, stöd och behandling** och tillika cirka åtta av tio projekt har **brottsoffer** som fokus i sin forskning. Drygt hälften av de beviljade projekten handlar om att öka kunskapen om olika **arbetsmetoder**. Det gäller i hög utsträckning projekt som samtidigt fokuserar på flera av dessa områden. Sådana projekt är exempelvis projekt där man studerar insatser till hemlösa missbrukande kvinnor som utsatts för våld, förstärkt stöd under rättsprocessen för våldsutsatta kvinnor, erfarenheten av sexualiserat våld bland kvinnliga flyktingar och deras möte med

svensk sjukvård, myndigheters samverkan vid arbete med våld i nära relation, hur yrkesverksamma arbetar med kvinnor och män med intellektuella funktionsnedsättningar och deras utsatthet i prostitution m.m. Fem projekt har fokuserat **hedersrelaterad brottslighet** och tre projekt **våld i samkönade relationer**. Som exempel på det förstnämnda kan nämnas ett projekt som avser att bidra med ökad kunskap om hur det hedersrelaterade våldet förstås av hälso- och sjukvårdspersonal och hur offer för hedersrelaterad brottslighet bör bemötas inom vården. Som exempel på det sistnämnda kan nämnas en experimentell studie om attityder och uppfattningar bland studenter om våld i olikkönade respektive samkönade relationer. Att utveckla ökad kunskap om **prostitution och människohandel** är ambitionen för åtta av de projekt som beviljats medel inom ramen för de två regeringsuppdragen. Här märks exempelvis ett projekt som i ett nordiskt komparativt perspektiv utvärderar prostitutionslagens effekter på attityder till prostitution och ett annat projekt där man fokuserat på reglering och rättstillämpning kring de människohandelsrelaterade brotten. I 19 projekt har direkt eller indirekt kunskap om **förebyggande arbete** varit i fokus. Det gäller exempelvis projekt som studerar vikten av riskfaktorer för utövande av våld i parrelationer, utvärdering av effekter av polisens arbete med riskbedömningar och riskhantering för att minska risken för upprepad viktimisering för hedersvåld men också projekt som studerar samhällsinterventioner för att minska risken för återfall bland unga som begått sexualbrott. **Barns behov** ges särskilt fokus i sex av de 44 forskningsprojekten som finansierats genom de två regeringsuppdragen. I ett sådant projekt studeras det sociala arbetets förmåga att identifiera, reagera och hantera våldproblematik i nära relation utifrån barns och ungdomars behov. I ett annat genomförs en utvärdering av gruppbehandling med "mammagrupper", "pappagrupper" och "barngrupper" för familjer där våld förekommit. I ett tredje genomförs en förstudie om Barnklubben – en evidensbaserad stödmodell för barn som upplevt våld mot sin mamma. Fem projekt har siktet inställt på **internationella jämförelser**. Det gäller bland annat ett projekt som analyserar hur olika länder utformat sitt arbete mot sexuell trafficking och ett annat forskningsprojekt som kartlägger attityder till prostitution i Europa, efterfrågan och destinationsländer för trafficking. Sammantaget har 36 av de 44 forskningsprojekten ambitionen att kunna bidra med ökad kunskap om brottsoffer medan det i 14 av de 44 projekten finns uttalade syften att öka kunskapen om förövare.

Sammanfattande slutord

Ett av flera syften med att inrätta Brottsofferfonden var att på sikt etablera brottsofferforskning i Sverige. Efter 20 år har cirka 168 miljoner kronor av fondens medel använts till brottsofferforskning, fördelade på 167 forskningsprojekt¹. Antalet ansökningar om forskningsmedel har ökat liksom även antalet projekt som beviljats medel², vilket medfört ökat utrymme för finansiering av forskning inom tidigare eftersatta forskningsområden. Den fondfinansierade brottsofferforskningen har resulterat i ett stort antal avhandlingar och även i att ett en hel del av de som doktorerat inom området har fortsatt med brottsofferforskning efter avlagd doktorsexamen.

Innehållsmässigt har forskningen i hög utsträckning varit inriktad på kvinnor och barn (som offer eller vittnen) som varit utsatta för vålds- och/eller sexualbrott. Projekten har bidragit med ny kunskap om, framför allt, hur dessa kvinnor och barn upplevt sin utsatthet, vilka behov de har och hur de blivit bemötta och "hanterade" av olika samhällsinstitutioner. Samtidigt har det funnits utrymme för en hel del mera enkla projekt som forskning om röstminne, medling, brottsskadeersättning m.m. Forskning kring utsatthet för tillgreppsbrott, rasistisk/främlingsfientlig brottslighet liksom utsatthet för homofobisk brottslighet samt forskning som fokuserat på män som brottsoffer har varit relativt sällsynt men ökat en del under de senaste åren. Ett mindre antal projekt med fokus på utsatthet för IT-relaterad brottslighet har också tillkommit under de senaste fem åren.

Bemötande/stöd/behandlingsfrågor har varit de områden som dominerat inom forskningen. Dels med utgångspunkt från brottsoffrens upplevelser dels med utgångspunkt från de regelverk, rutiner och arbetsätt som karaktäriserar hur brottsoffer hanteras inom rättsväsendet, socialtjänsten, hälso- och sjukvården samt inom de frivilliga jourverksamheterna.

En stor del av forskningen har grundats på intervju- och/eller enkätundersökningar riktade till ett begränsat antal brottsoffer eller fältarbetare på en given ort, ofta med syftet att nå en djupare förståelse för det fenomen man studerar. Forskning baserad på (riks)representativa data förekommer i vissa projekt, ofta med mera kartläggande än djuplodande syften.

Samtidigt som teori- och diskursutveckling av naturliga skäl givits ett stort utrymme i den brottsofferforskning som bedrivits under de 20 åren har också en stor del

av de fondfinansierade projekten producerat kunskap som bör kunna vara tillämpbar i det vardagliga praktiska arbetet med brottsoffer. Det gäller både inom rättsväsendets olika områden som inom socialtjänst, hälso- och sjukvård samt inom de frivilliga jourernas verksamhet. I vilken utsträckning så blivit fallet är i första hand en fråga för ansvariga myndigheter.

Under de senaste tio åren har juridisk forskning om bland annat brottsoffrens rättsliga ställning, rättsväsendets hanterande av brottsoffer och integrering mellan juridikens krav och beteendevetenskaplig kunskap fått ett ökat utrymme. Det gäller även sådan forskning om barns minnes- och berättandeförmåga som är angelägen i förhörssituationer då barn varit utsatta för, eller bevittnat, vålds- och/eller sexualbrott.

Brottsofferforskning är ett tvärvetenskapligt forskningsfält. Den fondfinansierade forskningen har bedrivits vid många olika lärosäten och inom en rad olika vetenskapliga discipliner som medicin, psykiatri, folkhälsovetenskap, psykologi, sociologi, socialt arbete, kriminologi, juridik, mediavetenskap, historia med flera. Inom ramen för denna spridning har dock en viss koncentration utvecklats. Så har exempelvis skett vid psykologiska institutionen på Göteborgs universitet, vid sociologiska (och rättssociologiska) institutionen på Lunds universitet och vid de juridiska institutionerna på Umeå och Stockholms universitet. Under de senaste fem åren märks en ökad forskning vid institutioner för socialt arbete, särskilt vid Lunds universitet och Malmö högskola. Därtill finns ett ganska stort antal mindre formeringar och enskilda forskare för vilka brottsofferforskning tämligen kontinuerligt ingår som ett av flera inslag i deras forskargärning.

En övergripande bild är att den fondfinansierade forskningen bidragit till att det formats ett par, kanske tre, relativt stabila forskningsmiljöer i bemärkelsen miljöer som bedrivit brottsofferforskning under 10 år eller mer, där flera forskare ingår, där avhandlingar producerats av forskare som sedan blir kvar i miljön, där det produceras relativt omfattande forskning med bäring på det internationella forskarsamhället och där forskarna är aktiva i den svenska brottsofferdiskussionen. Den bild som framkom i tidigare sammanställning (Andersson, 2009) kvarstår fortfarande såtillvida att det kan vara tveksamt att betrakta dessa miljöer som "viktinologiska forskningsmiljöer". Snarare torde det röra sig om forskargrupperingar som inom ramen för

¹ Lägger vi därtill de projekt som finansierats genom de särskilda regeringsuppdragen 2009–2013 har 211 projekt finansierats med 237 miljoner kronor.

² Utvecklingen den senaste femårsperioden är dock något svårtolkad då antalet fondfinansierade projekt minskade jämfört med tidigare femårsperiod samtidigt som det totala antalet finansierade projekt ökade genom det tillskott som föranleddes av de två regeringsuppdragen.

andra överordnade vetenskapliga intressen som genusvetenskap, processrätt, psykologisk minnesforskning etc., bedriver brottsofferforskning inom sitt specifika område. Några forskningsmiljöer som på ett tydligt sätt sätter just brottsofferforskningen i högsäte och tillika spänner över hela, eller stora delar av, detta mång- och tvärvetenskapliga forskningsfält har inte identifierats.

Den fondfinansierade forskningens inriktning och utveckling har naturligtvis i grunden styrts av fondens basala instruktioner och de prioriteringar som framgått i regeringens årliga regleringsbrev¹. Men, ramarna för forskningens inriktning och utveckling sätts också av de forskningsansökningar som kommer in och speglar därigenom vilka brottsofferfrågor, forskningsmetodologiska prioriteringar och intressen som präglar forskarsamhället. De projektansökningar som inkommit till fonden har i hög utsträckning motsvarat de forskningsområden som fonden haft att prioritera. Sätillvida har fonden haft god möjlighet att finansiera prioriterade forskningsområden med angelägna projekt av hög vetenskaplig kvalitet. Samtidigt visar sammanställningen att det finns en del angelägna och prioriterade forskningsområden som är mycket sparsamt representerade bland de forskningsprojekt som fonden finansierat. Sannolikt kan det i hög utsträckning vara en naturlig följd av att det inom just dessa områden varit mycket

sparsamt med forskningsansökningar av god vetenskaplig kvalitet. Förutom att de två särskilda regeringsuppdragen har bidragit med en värdefull förstärkning av svensk brottsofferforskning i allmänhet vad gäller kunskap om mäns våld mot kvinnor m.m. har de sannolikt också stimulerat till att fler forskningsprojekt kommit till stånd för syftet att öka kunskapen inom eftersatta områden som utsatthet för prostitution och människohandel, hedersrelaterad brottlighet m.m. samt om förebyggande insatser och behandling av gärningsmän.

Avslutningsvis ska påminnas om att syftet med denna rapport har varit att sammanställa den forskning som finansierats av Brottsofferfonden och de särskilda regeringsuppdragen, att ge en bild över hur denna forskning har utvecklats sedan fonden inrättades för 20 år sedan. Som Wergens (2002) uppmärksammade i sin kartläggning av den svenska brottsofferforskningen förekommer det också brottsofferforskning som finansieras på annat sätt. Även om det är rimligt att anta att den fondfinansierade brottsofferforskningen utgör en väsentlig del av den samlade brottsofferforskningen i Sverige är det således inte självklart att den bild som tecknats i denna rapport på ett heltäckande sätt speglar svensk brottsofferforskning som helhet.

Referenser

Andersson, T. (2009). Brottsofferfondens stöd till brottsofferforskning åren 1994–2007. En sammanställning. Brottsoffermyndigheten. Åströms tryckeri AB, Umeå.

Burman, M. & Mikaelsson, J. (2000). Fem år med Brottsofferfonden. En beskrivning och en utvärdering av fondens verksamhet och resultat. Brottsoffermyndigheten, Umeå

Lindgren, M. (1997). Brottsofferarbetet i Sverige – en kunskapsöversikt. Rapport 1997:1. Brottsoffermyndigheten. Umeå.

SOU 2004:61. En översyn av Brottsoffermyndigheten. Betänkande av Utredningen om Brottsoffermyndigheten. Statens Offentliga Utredningar.

Wergens, A. (2002). Ett viktimologiskt forskningsprogram. Brottsoffermyndigheten. Umeå.

Brottskadeförordning (2014:327)

Brottskadelag (2014:322)

Förordning (2007:1171) med instruktion för Brottsoffermyndigheten

Förordning (1994:426) om brottsofferfond

Lag (1994:419) om brottsofferfond

¹ Samt, vad gäller de två regeringsuppdragen, de prioriteringar som angavs för dessa uppdrag.

Bilaga 1

Utvecklingen av antal ansökningar om medel för forskningsprojekt, antal/andel beviljade projekt och medelstillelning under åren 1994–2013. Avser Brottsofferfonden respektive de två regeringsuppdragen.

Utdelning från Brottsofferfonden	Antal nya projekt-ansökningar	Antal/(andel) nya projekt som beviljades medel	Beviljade medel till nya projekt	Beviljade medel till redan pågående projekt	Beviljade medel totalt	Andel av fondens totala medelstillelning
1994	3	2 (67%)	394 800	---	394 800	18%
1995	15	8 (53%)	2 453 000	Uppgift saknas	2 453 000	Uppgift saknas
1996	8	4 (50%)	614 000	700 330	1 314 330	Uppgift saknas
1997	28	6 (21%)	3 364 918	1 015 000	4 379 918	40%
1998	22	5 (23%)	2 030 063	1 778 000	3 808 063	32%
1999	13	7 (54%)	2 940 814	2 051 000	4 991 814	28%
2000	20	11 (55%)	3 419 258	1 747 641	5 166 899	24%
2001	26	10 (39%)	3 952 005	1 926 080	5 878 085	27%
2002	31	7 (23%)	9 875 771 ¹	3 422 900	13 298 671	58%
2003	42	12 (29%)	5 849 000	3 694 000	9 543 000	34%
2004	57	16 (28%)	7 433 000	5 209 000	12 642 000	43%
2005	56	12 (20%)	3 895 000	7 671 000	11 566 000	39%
2006	58	9 (16%)	4 985 400	6 217 300	11 202 700	41%
2007	46	9 (20%)	5 140 701	7 457 800	12 598 501	37%
2008	35	8 (23%)	5 064 400	8 529 302	13 593 702	36%
2009	91	15 (16%)	8 778 040	6 776 450	15 554 490	39%
2010	41	8 (20%)	5 552 800	5 655 008	11 207 808	35%
2011	56	5 (9%)	3 184 654	6 562 140	9 746 794	31%
2012	48	6 (13%)	3 500 741	5 522 860	9 023 601	29%
2013	55	7 (13%)	4 379 918	5 734 112	10 114 030	34%
Totalt	751	167 (22%)	86 808 283	81 669 923	168 478 206	34%
Utdelning avseende de två regeringsuppdragen						
2009 (SU1:1)	84	13 (16%)	24 252 000 ²	----- ³	24 252 000	
2010 (SU1:2)	67	11 (16%)	16 545 000		16 545 000	
2011 (SU2:1)	47	6 (13%)	11 000 000		11 000 000	
2012 (SU2:2)	35	6 (17%)	7 701 000		7 701 000	
2013 (SU2:3)	34	8 (24%)	9 214 000		9 214 000	
Totalt	267	44 (17%)	68 712 000		68 712 000	
Summa, utdelning från Brottsofferfonden plus de två regeringsuppdragen	1 018	211 (21%)	155 520 283		237 190 206	

¹ I denna summa ingår 6 200 000 som detta år överfördes från fonden till myndigheten för finansiering av det viktimologiska forskningsprogrammet, se sid 6.

² Projekt som finansierades genom de särskilda regeringsuppdragen erhöi hela finansieringen vid ett tillfälle, gäller samtliga år.

³ Ej aktuellt för de projekt som finansierades genom de särskilda regeringsuppdragen, se fotnot 2.

Bilaga 2

Forskningsprojekt som helt eller delvis har finansierats från Brottsofferfonden eller de särskilda regeringsuppdragen

1994

ERIKSSON, ANNIKA

Bilden av våldsoffer i fiktionsmedia
Medel beviljade 1994

LINDGREN, MAGNUS

Brottsoffers situation under
förundersökning samt upplevelser
i kontakt med polisen
Medel beviljade 1994

1995

BOSTRÖM, LENNART

Medicinska konsekvenser som
drabbar patienter beroende på
vilken typ av våld de utsätts för
Medel beviljade 1995

LINDGREN, MAGNUS

Kontakten mellan brottsoffer,
myndigheter och ideella organisa-
tioner i Södermanlands län
Medel beviljade 1995 och 1996

WIDDING-HEDIN, LENA

Kartläggning av kvinnomisshandel
i parrelationer under graviditet
Medel beviljade 1995 och 1996

CARLSTEDT, MALENA

Upprepad viktigmisering
Medel beviljade 1995, 1996 och 1997

RENCK, BARBRO

Våldsdrabbade kvinnors reaktioner
efter en våldshändelse
Medel beviljade 1995

ÅKERSTRÖM, MALIN

Ärendet kvinnomisshandel: rätts-
apparats konstruktion av offer
och våld
Medel beviljade 1995 och 1996

ISACSSON, SVEN-OLOF

Våld mot vuxna kvinnor som lever
i parrelationer i Malmö
Medel beviljade 1995, 1996 och 1997

UNGMARK, INGER

Misshandlade kvinnor och deras barn
Medel beviljade 1995 och 1996

1996

BOSTRÖM, LENNART

Skott- och knivskador i Sverige
Medel beviljade 1996

RYTTERBRO, LISE-LOTTE

Medlingens praktik och ideologi
Medel beviljade 1996 och 1998

SAARINEN, HILKKA

Våld mot kvinnor i anslutning
till graviditet och förlossning
– ett kvinnohälsoproblem
Medel beviljade 1996, 1997 och 1999

JEFFNER, STINA

Den osynliga värstingtjejen
Medel beviljade 1996

1997

ANDERSSON, BERIT

Våld mot invandrarkvinnor – en
studie av våldets villkor och
socialtjänstens möjligheter
Medel beviljade 1997

LUNDGREN, EVA

För barnens bästa – om våld och
föräldraskap vid skilsmässor och
separationer
Medel beviljade 1997 och 1998

ÖST, LARS GÖRAN

Kognitiv beteendeterapi för preven-
tion av posttraumatiskt stressyndrom
Medel beviljade 1997, 1998 och 1999

GRANHAG, PÅR ANDERS

Kognitiv intervju - En minnesunder-
lättande teknik även för barn?
Medel beviljade 1997

LUNDGREN, EVA

Planering och genomförande av
studie avseende våld mot kvinnor i
Sverige
Medel beviljade 1997

ÖSTERBERG, EVA

Från part i målet till brottsoffer.
Rättspraxis, rättslig diskurs och den
oskyldiga människan på väg mot det
moderna samhället
Medel beviljade 1997, 1998 och 1999

1998

CHRISTIANSON, SVEN-ÅKE
Brottsoffer och polisförhör:
interaktionen och dess effekter för
återgivande av traumatiska brotts-
upplevelser
Medel beviljade 1998 och 2000

GRANHAG, PÅR ANDERS
Utbildningsprogram - Kognitiv
intervjuteknik vid förhör av barn
Medel beviljade 1998

LINDBLAD, FRANK
Sexuella övergrepp i barndomen
– konsekvenser för den vuxna kvinnan
Medel beviljade 1998 och 1999

SÖDERSJUKHUSET, AKUTKLINIKEN/
CARLSSON, SÖREN
Handlingsprogram vid omhänder-
tagande av offer för gatuvåld
Medel beviljade 1998

WEINEHALL, KATARINA
Våldet i de ungas vardag
Medel beviljade 1998 och 1999

1999

ERIKSSON, TOMAS
Konsekvenser av sexuella övergrepp
Medel beviljade 1999

GRANHAG, PÅR ANDERS
Barns vittnesmål - utvärdering samt
utveckling av den kognitiva intervjun
Medel beviljade 1999, 2000 och 2001

HOLMBERG, CARIN
Hur ser stödet till misshandlade kvin-
nor ut i kommuner utan kvinnojour?
Medel beviljade 1999, 2000 och 2001

LEWIN, BARBRO
När utvecklingsstörda och andra
funktionshindrade blir offer för brott
Medel beviljade 1999 och 2000

RYING, MIKAEL
Offer för dödligt våld i Sverige
Medel beviljade 1999

ÅKERSTRÖM, MALIN
Brottsofferjourernas teori och praktik
Medel beviljade 1999

ÅKERSTRÖM, MALIN
Utlandsanställdas erfarenheter av
kriminalitet och utsatthet i Öst- och
Centraleuropa
Medel beviljade 1999

2000

DROTTNING SILVIAS BARN-
OCH UNGDOMSSJUKHUS/
BROBERG, ANDERS
Hur mår du nu? Uppföljning av
ungdomar som varit offer för
diskoteksbranden vid Backaplan
Medel beviljade 2000

EKÉUS, CECILIA
Barn till tonårsmödrar
Medel beviljade 2000

GÖTEBORGS STAD, LUNDBY
STADSDELSFÖRVALTNING/
ALMQVIST, KJERSTIN
Barn som bevittnar våld mot mamma.
En undersökning om kvinnor och
barn som vistas på kvinnojouren i
Göteborg
Medel beviljade 2000

LUNDGREN, EVA
Kriminalisering eller legalisering?
Kränkning eller karriär?
Medel beviljade 2000, 2002 och
2004

PBU BÅGEN, STOCKHOLMS LÄNS
LANDSTING/EKBOM, INGER
Ludde – fokuserade korttidsgrup-
per för små barn som upplevt våld i
hemmet
Medel beviljade 2000

RENCK, BARBRO
Traumarelaterad stress och själv-
skapad hälsa hos kvinnor som utsatts
för sexuella övergrepp i barndomen
Medel beviljade 2000 och 2001

SOCIALFÖRVALTNINGEN STOCK-
HOLM, KRISCENTRUM FÖR KVIN-
NOR/ELIASSON, MONA
Förändringsprogrammet: En psyko-
edukativ gruppverksamhet för
kvinnor som misshandlats
Medel beviljade 2000

SVEDIN, CARL GÖRAN
När barn slår barn
Medel beviljade 2000, 2001 och
2002

SÖDERSJUKHUSET, KVINNO-
KLINIKEN/BOSTRÖM, LENNART
Sjukvårdens bemötande, omhänder-
tagande och behandling av kvinnor
utsatta för sexuella övergrepp
Medel beviljade 2000

TORSTENSSON LEVANDER, MARIE
Utsatthet för brott och otrygghet
bland äldre
Medel beviljade 2000

ÅSTRÖM, KARSTEN
Barn som offer för brott
Medel beviljade 2000, 2001 och
2002

2001

BERGGREN, VANJA
Brottsofferperspektiv på
reinfibulering i Sverige
Medel beviljade 2001

BJÖRNBERG, ULLA
Separationsfasen i ett misshandels-
förhållande – en eskalering av fysiskt,
psykiskt och sexuellt våld? Kartlägg-
ning och analys av förekomst och
mönster
Medel beviljade 2001, 2002 och
2004

BURMAN, MONICA
Den straffrättsliga konstruktionen av
mäns fysiska och psykiska våld mot
kvinnor
Medel beviljade 2001, 2002, 2003
och 2004

DAHLBÄCK, OLOF
Brottsoffers behov av hjälp. En
enkätundersökning av personer som
utsatts för vålds- eller tillgreppsbrott
Medel beviljade 2001

PAUNOVIC, NENAD
En beteendeterapeutisk metod för
emotionell behandling av kronisk
PTSD hos brottsoffer
Medel beviljade 2001, 2002 och
2003

RÅDESTAD, INGELA
Nyblivna mödrars utsatthet för våld
från sin partner
Medel beviljade 2001

SCHLYTTER, ASTRID
Utsatta invandrarflickor och
samhällets stöd
Medel beviljade 2001 och 2002

STENSON, KRISTINA
Gravidas erfarenhet av våld – en ut-
maning för mödrhälsovården
Medel beviljade 2001 och 2002

STRÖMWALL, LEIF A
Tillförlitlighetsbedömningar av barns
vittnesmål
Medel beviljade 2001

SVENSSON, KERSTIN
Stödpersonernas sociala arbete med
brottsoffer – metoder, tekniker och
tolkningar
Medel beviljade 2001 och 2002

2002

CARLSSON, NINNI
Samhällets stöd till kvinnors
bearbetning av sexuella övergrepp
Medel beviljade 2002, 2003 och
2004

CEDERBORG, ANN-CHRISTIN
Barn, brott och handikapp
Medel beviljade 2002, 2003 och
2004

CHRISTIANSON, SVEN Å
Barn som utsatts för brott: Vad de
minns och berättar
Medel beviljade 2002, 2003 och
2004

GUMPERT, CLARA
Barns möte med rättsväsendet
Medel beviljade 2002

HYDÉN, HÅKAN
Kvinnomisshandel – mellan rätts-
ordning och genusordning
Medel beviljade 2002, 2003 och
2004

LUNDGREN, EVA
Våldsamt jämställt. En utvidgning
och fördjupning av omfångsunder-
sökningen Slagen Dam
Medel beviljade 2002, 2003 och
2004

NYGREN, ROLF
Offer för grov brottslighet – en fråga
om social deklassering eller etnicitet
Medel beviljade 2002

2003

BARNOMBUDSMANNEN
Studie av om ändringen i föräldrabal-
ken 1998 har fått konsekvenser för
barnen i vårdnadstvister där påstå-
enden om våld, hot eller övergrepp
förekommit
Medel beviljade 2003

BULLOCK, SANDRA
Alkoholens betydelse i
konstruktionen av offer
Medel beviljade 2003

CARLSSON, ERIC
Offer och gärningsmän
– berättelser om etnicitet och kön i
mediers rapportering kring våldsbrott
Medel beviljade 2003

DEMKER, MARIE
Brottsoffret – utsatt, omtalat,
individualiserat
Medel beviljade 2003, 2005 och 2007

DIESEN, CHRISTIAN
Likhet inför lagen
Medel beviljade 2003

HOLMBERG, CARIN
Våld i samkönade parrelationer
– en svensk kartläggning
Medel beviljade 2003

KALDAL, ANNA
Parallella processer – Särskilt om
betydelsen av uppgifter om sexuella
övergrepp, fysisk misshandel och
våld mot närstående i samband med
vårdnadstvist och omhändertagande
enligt lagen om särskild vård av unga
Medel beviljade 2003 och 2006

LINDGREN, SIMON
Mediebilderna av ungdomsrån
Medel beviljade 2003 och 2004

MALMBERG, DENISE
Lika inför lagen. Brottsoffer med
funktionshinder
Medel beviljade 2003, 2004 och
2005

SUNDBOM, ELISABETH
Betydelsen av tidig diagnostik och be-
handling av brottsoffer – en prospek-
tiv longitudinell studie
Medel beviljade 2003, 2004 och 2005

SVEDIN, CARL GÖRAN
Offer för sexuella övergrepp under
barndomen. Samband med psykisk

hälsa, självkänsla, temperament,
känsla av sammanhang och familje-
klimat vid 18 års ålder
Medel beviljade 2003 och 2005

TIBY, EVA
Berättelser om hatbrott
Medel beviljade 2003

2004

BARNOMBUDSMANNEN/
DAHLSTRAND, LOTTA
Åklagares hantering av misstänkta
brott mot barn
Medel beviljade 2004

BERGENLÖV, EVA
Drabbade barn. Historiskt perspektiv
på barnet som brottsoffer
Medel beviljade 2004, 2005 och
2006

ERIKSSON, MARIA
Barn som upplevt pappas våld mot
mamma möter familjerätten: Utsatta
barn som sociala aktörer i utred-
ningar om vårdnad, boende eller
umgänge
Medel beviljade 2004, 2005 och
2007

FÖRSÄKRINGSKASSAN
STOCKHOLMS LÄN/AMÉEN, KARIN
Brottsoffers ohälsa – en kartläggning
Medel beviljade 2004

GRANHAG, PÅR ANDERS
Barns vittnesmål i domstol: Video-
förhör, videolänk eller fysisk närvaro?
Medel beviljade 2004, 2005 och
2006

GUSTAFSSON, PER A
Allvarlig barnmisshandel
– bakgrund och risk
Medel beviljade 2004 och 2005

HYDÉN, MARGARETA
Barn som bevittnar våld
Medel beviljade 2004, 2006 och
2007

HÄGGBLUM, ANETTE
Gender and violence in Åland: The
scope of nurses' attitudes, practises,
education and knowledge of the care
of women victims of abuse
Medel beviljade 2004

LARSSON, INGBETH
Barnet och rättsprocessen
Medel beviljade 2004

LINDBERG, ELISABETH
Mäns våld mot kvinnor som
identitetsformade processer
Medel beviljade 2004 och 2005

MANNELQVIST, RUTH
Ekonomiska konsekvenser för
brottsoffer
Medel beviljade 2004, 2005 och
2006

RANERUP, AGNETA
Barnpornografi & informations-
teknologi: Teknologins implikationer
för brottsoffret
Medel beviljade 2004, 2005 och
2006

SCHEFFER LINDGREN, MARIA
Mäns våld mot kvinnor i nära
relationer – en problematisering av
det svenska rättssystemets krav på
rättstrygghet åt alla
Medel beviljade 2004, 2005 och
2006

SCHLYTTER, ASTRID
Erfarenhetsbaserad kunskap om
arbetet med utsatta flickor med
invandrarbakgrund
Medel beviljade 2004 och 2005

SVEDIN, CARL GÖRAN
Funktionshinder och övergrepp.
En dubbel viktigmisering?
Medel beviljade 2004 och 2006

WEINEHALL, KATARINA
Våldsutsatta kvinnor i sjukskrivning
och rehabilitering
Medel beviljade 2004, 2005 och
2006

2005

ALLWOOD, CARL MARTIN
Barn som vittnen i rättssystemet
Medel beviljade 2005, 2006 och 2007

BROBERG, ANDERS
BOJEN – utvärdering av gruppverk-
samhet för barn som bevittnat våld i
hemmet och deras mammor
Medel beviljade 2005, 2006 och 2007

CEDERBORG, ANN-CHRISTIN
Samverkan mellan beteende-
vetenskaplig/psykiatrisk och juridisk
expertis när funktionshindrade barn
misstänks vara brottsoffer
Medel beviljade 2005, 2006 och
2007

DAHLBÄCK, OLOF
Den svenska forskningen om etnisk
diskriminering av brottsoffer
Medel beviljade 2005

DIESEN, CHRISTIAN
Rättssystemets hantering av våld/
övergrepp mot barn och kvinnor
Medel beviljade 2005

HARTWIG, MARIA
Minnesrelaterad problematik vid utredning av upprepad kvinnomisshandel: En undersökning av polisens kunskap och strategier
Medel beviljade 2005

HOLLANDER, ANNA
Brottsoffer i socialtjänsten – om lagens syften och brottsoffers behov
Medel beviljade 2005, 2006 och 2008

HOVRÄTTEN FÖR VÄSTRA SVERIGE/JÖNRUP, HELENA
Kvalitetsprojekt med brukarriktning
Medel beviljade 2005

HYDÉN, SOPHIE
En studie av brottsoffer ur ett etniskt perspektiv
Medel beviljade 2005 och 2008

LEVINER, PERNILLA
Socialtjänstens utredning vid misstanke om brott mot barn: Reglering, tillämpning och beslutsprocesser
Medel beviljade 2005, 2007 och 2009

PERSSON, ÅSA
Målsägande i en postmodern era
Medel beviljade 2005

TIDEFORS, INGA
Den rättsliga processen vid misstanke om sexuella övergrepp – med barnets villkor i fokus
Medel beviljade 2005

2006

ASK, KARL
Psykologiska aspekter på polisens och åklagares bemötande av brottsoffer. Effekter av tidspress och kunskapsnivå på perspektivtagande och empati
Medel beviljade 2006 och 2007

BROTTSFÖREBYGGANDE RÅDET/KORSELL, LARS
Hot mot målsägande och vittnen
Medel beviljade 2006

HEBERLEIN, ANN
Hämnd eller upprättelse? En etisk analys av straffets funktion och berättigande ur ett brottsofferperspektiv
Medel beviljade 2006

LERNESTEDT, CLAES
Offer, gärningsman och samhälle
Medel beviljade 2006 och 2008

LINDGREN, SIMON
Brottsoffret i svensk press 1995–2005
Medel beviljade 2006, 2007 och 2008

SVEDIN, CARL GÖRAN
Sårbarhet för traumatisering/viktimering bland barn och ungdomar
Medel beviljade 2006, 2007 och 2008

THAM, HENRIK
Brottskadeersättning ur brottsofferperspektiv. En komparativ studie av Sverige och Danmark
Medel beviljade 2006, 2007 och 2008

WEINEHALL, KATARINA
Elever med skyddade personuppgifter – hur säker är skolan?
Medel beviljade 2006 och 2007

ÅSTRÖM, KARSTEN
Rättssociologisk undersökning om det allmänna rättsmedvetandet och brottsskadeersättningen
Medel beviljade 2006, 2007 och 2008

2007

ASP, PETTER
Sexualbrotten – i gällande rätt, mediadebatt och feministisk teori
Medel beviljade 2007, 2008 och 2009

ERIKSSON, ANDERS
Brottsoffer som hört men inte sett
Medel beviljade 2007, 2008 och 2009

GRANSTRÖM, GÖREL
Rättsväsendets aktörer och implementeringen av lagstiftarens syn på brottsoffers rättigheter
Medel beviljade 2007, 2008 och 2009

HYDÉN, HÅKAN
Åtal eller inte – En rättssociologisk studie av barns rättssäkerhet
Medel beviljade 2007, 2008 och 2009

JAKOBSSON, MARITHA
Till nytta för brottsoffret? En studie om medlingsamtal och dess ställning i rättssystemet
Medel beviljade 2007 och 2008

LEANDER, LINA
Faktorer som påverkar barns minne och berättande om sexuella övergrepp
Medel beviljade 2007, 2008 och 2009

LÅNGSTRÖM, NIKLAS
När barn dödas av sin mamma eller pappa (filicid)
Medel beviljade 2007

NORDIN, ANDREAS
Hedersvåld i Sverige – en rättsantropologisk studie av expertis och rättsinstanser
Medel beviljade 2007 och 2008

ÅKERSTRÖM, MALIN
Betydelsen av etnicitet – unga brottsoffers gestaltningar
Medel beviljade 2007, 2009 och 2010

2008

CHRISTIANSON, SVEN Å
Barn som bevittnat dödligt våld
Medel beviljade 2008, 2009 och 2011

GÖTEBORGS STAD/SAHLIN,
INGRID
Utvärdering av stöd till brottsutsatta
i Göteborg
Medel beviljade 2007 och 2008

HYDÉN, MARGARETA
Mäns våld mot kvinnor i nära relation.
En studie av offrens sociala nätverk
Medel beviljade 2008 och 2010

LANDSTRÖM, SARA
Hur presentationsformatet förmedlar
brottsoffers emotionella uttryck i
domstol
Medel beviljade 2008, 2009 och 2011

MALLÉN, AGNETA
Att anmäla våld mot barn med funk-
tionsnedsättning. En studie om hur
barnhabiliteringen anmäler våld mot
barn med funktionsnedsättning till
socialnämnden
Medel beviljade 2008

PRIEBE, GISELA
Är homo- och bisexuella ungdomar
mer sårbara och oftare offer för
sexuella övergrepp än heterosexuella
ungdomar?
Medel beviljade 2008

STRÖMWALL, LEIF A
Skall våldtäktsoffret skylla sig självt?
Orättvisa konsekvenser av tron på en
rättvis värld
Medel beviljade 2008, 2009 och 2010

SVENSSON, KERSTIN
Brottsoffers behov och jourernas
möjligheter
Medel beviljade 2008, 2009 och
2010

2009

Brottsofferfondens utlysningar

ALM, DAVID
Brottsoffer och rätten till straff
Medel beviljade 2009

BELFRAGE, HENRIK
Strukturerade vs. ostrukturerade
riskbedömningar vid polisanmält
partnervåld
Medel beviljade 2009

CEDERBORG, ANN-CHRISTIN
Människohandel/koppleri med
barn och unga för sexuella ändamål.
Vad går att lära av Rättsväsendet och
brottsoffrens erfarenheter?
Medel beviljade 2009, 2010 och 2011

DANIELSSON, INGELA
Ungdomars utsatthet för våld:
riskfaktorer, samband med alkohol,
drogbruk och hälsa.
Medel beviljade 2009 och 2010

DIESEN, CHRISTIAN
Understanding and addressing youth
sexual coercion and violence
Medel beviljade 2009

GILLESPIE, ALISDAIR A.
Tackling the grooming of children
through ICT: A comparative approach
Medel beviljade 2009

HULTMANN, OLE
Utvärdering av behandling för patienter
inom BUP som upplevt våld i hemmet
Medel beviljade 2009, 2010 och 2011

JÖNSON, HÅKAN
Vad innebär "empowerment" för
personer som utsatts för våld i nära
relationer?
Medel beviljade 2009, 2010 och 2011

KOLFJORD, INGELA
Kvinnors förhållningssätt till polisan-
mälan och medverkan i polisutredning i
relation till uppbrottsprocesser ur våld
Medel beviljade 2009, 2010 och 2012

LINDSTEDT CRONBERG, MARIE
Från effektiv rättsskipning till rättsskip-
ning med förhinder? Mäns
våld mot kvinnor i nära relationer.
En komparation över tid
Medel beviljade 2009 och 2011

LINDSTRÖM, SUSANNE
The role of the internet as a surrogate
social network in situations of domestic
violence in Swedish context
Medel beviljade 2009, 2010 och 2011

NORDIN, ANDREAS
Hedersvåldsbeskrivningar i brotts-
undersökningar – en rättsantropologisk
studie
Medel beviljade 2009

TIBY, EVA
Ungas utsatthet, rädsla, oro och risker.
En uppföljningsstudie i Tyresö
Medel beviljade 2009

TORSTENSSON LEVANDER, MARIE
Våldsutsatta kvinnor i allmänpsykia-
trisk verksamhet
Medel beviljade 2009, 2010 och 2012

TRYGGARE MÄNSKLIGARE
GÖTEBORG/RÖNNMARK, LARS
Projektet Som att lägga pussel
– uppföljning 10 år efter branden
Medel beviljade 2009

Utllysning enligt särskilt regeringsuppdrag (SU 1)

ANXO, DOMINIQUE
Utvärdering av prostitutionslagens
effekter på attityder till prostitution
Medel beviljade 2009

FAHLKE, CLAUDIA
Alkoholens effekter på vittnesmål
om våld i nära relationer
Medel beviljade 2009

GRANHAG, PÅR ANDERS
Att berätta om upprepade övergrepp:
från generella till partikulära minnen
Medel beviljade 2009

JOHANSSON, MÄRTA C.
Att skilja mellan offer: Ett brottsoffer-
perspektiv på människohandel och
människohandelsliknande brottslighet
Medel beviljade 2009

KARLSSON, MICHAEL
Anti-trafficking institutioner
Medel beviljade 2009

AF KLINTEBERG, BRITT
Mäns våld mot kvinnor med miss-
bruksproblem i Stockholms län
– kvinnor i beroendebehandling med
bostad och hemlösa
Medel beviljade 2009

LAANEMETS, LEILI
Koncept Karin – Samarbete, profes-
sion och utvecklingsarbete rörande

myndigheters samverkan och insatser
vid våld i nära relationer
Medel beviljade 2009

LYNÖE, NIELS
Hedersrelaterat våld – hur förstå det
och hur ska offren bemötas i vården?
Medel beviljade 2009

MÜNGER, ANN-CHARLOTTE
Det sociala arbetets (o)förmåga att
identifiera, reagera och hantera en
våldsproblematik i nära relationer
utifrån de ungas behov
Medel beviljade 2009

MÅNSSON, SVEN-AXEL
Prostitutionens skilda villkor
Medel beviljade 2009

NILSSON, THOMAS
Är uppförandeproblem under ung-
domsåren, kriminalitet och psykisk
ohälsa relaterade till våld i nära
relationer?
Medel beviljade 2009

RUNESSON, BO
Män som dödar kvinnor de har barn
med och sedan tar sitt liv
Medel beviljade 2009

SUNDSTRÖM POROMAA, INGER
Förekomsten av våld hos kvinnor
med svåra premenstruella besvär
Medel beviljade 2009

2010

Brottsofferfondens utlysningar

ASK, KARL
Emotionalitet och benägenhet att
uttrycka känslor – källor till diskri-
minering av brottsoffer?
Medel beviljades 2010, 2011 och 2012

VON BORGSTEDE, CHRIS
Att förbättra allmänhetens bemötan-
de av offer för våld i nära relationer:
Instrument för påverkan av normer
och attityder
Medel beviljades 2010, 2011 och 2012

BROTTSFÖREBYGGANDE RÅDET/
KORSELL, LARS
Studie av offer för utpressningsbrott
och otillåten påverkan riktad mot
företagare
Medel beviljade 2010

BROTTSOFFERMYNDIGHETEN/
WERGENS, ANNA
The international victims' rights stan-
dards from a human rights perspective
(Brottsoffer – i skärningspunkten mel-
lan rättssäkerhet och rättstrygghet)
Medel beviljade 2010, 2011 och 2012

COLLSTEDT, CHRISTOFFER
Män som offer för våldsbrott. Synen
på våld mellan män i samhällsdiskurs
och rättslig hantering. En komparation
över tid
Medel beviljades 2010 och 2012

FORSMAN, MATS
Förekomst och psykologiska conse-

kvenser av utsatthet för brott bland
icke-heterosexuella individer: Från
barndom till vuxen ålder
Medel beviljade 2010

KULLBERG, CHRISTIAN
Socialarbetares förståelse av män
som brottsoffer
Medel beviljade 2010 och 2013

SCHULTZ, MÅRTEN
Slaveri och civilrätt
Medel beviljade 2010

Utllysning enligt särskilt regeringsuppdrag (SU 1)

AHMED, ALI
En experimentell studie om attityder
och uppfattningar om våld i sam-
könade och ollickönade relationer
Medel beviljade 2010

KARLSSON, MAGNUS
Betydelsen av förstärkt stöd under
rättsprocessen för våldsutsatta
kvinnor
Medel beviljade 2010

KUBAI, ANNE
Fångad i flykten: Erfarenheter av våld
bland afrikanska invandrarkvinnor i
Sverige
Medel beviljade 2010

KULLBERG, CHRISTIAN
Män, maskulinitet och våld mot
kvinnor i nära relationer
Medel beviljade 2010

KUOSMANEN, JARI
Mellan autonomi och offerskap
– Kvinnor och män med intellektuella
funktionshinder i prostitution och
prostitutionsliknande sammanhang
Medel beviljade 2010

KOUSMANEN, JARI
Passion eller brott? En studie av
manlig prostitution
Medel beviljade 2010

NORDIN, ANDREAS
Hedersvåldsoffers erfarenhet av
rättssystemet och sociala skydds-
insatser
Medel beviljade 2010

OLSSON, PIA
Flyktingars erfarenhet av sexualiserat
våld samt vårdbehov
Medel beviljade 2010

PÉREZ, ENRIQUE
Vad vet vi om insatserna som görs
i hedersrelaterade konflikter inom
familjen?
Medel beviljade 2010

SJÖSTRÖM, STEFAN
Diskriminerar rättssystemet kvinnliga
våldtäktsoffer? Trovärdigheten hos
kvinnliga och manliga brottsoffer
Medel beviljade 2010

TRYGGED, SVEN
Långsiktiga konsekvenser för kvinnor
som utsätts för våld
Medel beviljade 2010

2011

Brottsofferfondens utlysningar

GRANSTRÖM, GÖREL

Att göra sin röst hörd. En rättsvetenskaplig studie av brottsoffers rättsliga ställning i straffprocessen
Medel beviljade 2011, 2012 och 2013

LINDGREN, SIMON

Understanding of online victimization: A comparison of social media discussions, news reports and court proceedings
Medel beviljade 2011 och 2013

MATTSSON, TINA

Kunskap och praktik – en kvalitativ studie av socialarbetares kunskapsanvändning i arbetet med våld och övergrepp i nära relation
Medel beviljade 2011 och 2012

SVEDIN, CARL GÖRAN

Kvalitetssäkring av svenska barnahus
Medel beviljade 2011

WIGERFELT, ANDERS S

Hatbrott i Skåne – orsaker, konsekvenser och stödinsatser
Medel beviljade 2011, 2012 och 2013

Utlysning enligt särskilt regeringsuppdrag (SU 2)

BERGMARK, ÅKE

Ny beredskap inför ett gammalt problem? En studie av IFO:s arbete med våld i nära relation
Medel beviljade 2011

JUTENGREN, GÖRAN

Den som slår, den som blir slagen och barnet som bevittnar: utvärdering av gruppbehandling med "mammagrupper", "pappagrupper" och "barngrupper"
Medel beviljade 2011

KRISTINEHAMNS KOMMUN/KÄLLSTRÖM CATER, ÅSA

Förstudie om Barnklubben – en evidensbaserad stödmodell för barn som upplevt våld mot sin mamma
Medel beviljade 2011

LÅNGSTRÖM, NIKLAS

Kausala riskfaktorer för mäns våld mot kvinnor. Mot förbättrad praktisk verksamhet
Medel beviljade 2011

POLISMYNDIGHETEN I STOCKHOLMS LÄN/STRAND, SUSANNE

Att skydda brottsdrabbade som utsatts för våld i en hedersrelaterad kontext
Medel beviljade 2011

STRAND, SUSANNE

Strukturerade vs ostrukturerade riskbedömningar vid polisanmält partnervåld
Medel beviljade 2011

2012

Brottsofferfondens utlysningar

HÖGBERG, ULF

Intervention mot utsatthet för våld och riskbruk av alkohol – en randomiserad kontrollerad studie
Medel beviljade 2012

KJELLGREN, CECILIA

Barn utsatta för fysisk misshandel – effekter av specialiserad behandling
Medel beviljade 2012

LAINPELTO, KATRIN

Rättsväsendets bemötande av brottsutsatta barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
Medel beviljade 2012

STURUP, JOAKIM

Dödligt våld mot barn 1992–2011: Karaktäristiska, utveckling och myndighetskontakter
Medel beviljade 2012

SVENSSON, KERSTIN

Brottsofferjourenas riksförbund – former, frågor och fokus
Medel beviljade 2012

SVENSSON, MÅNS

Kränkningar i en digital kontext
Medel beviljade 2012 och 2013

Utlysning enligt särskilt regeringsuppdrag (SU 2)

ALLEN, MARIE

Förbättrade metoder för analys av biologiska spår i våldtäktsutredningar
Medel beviljade 2012

NOREÉ, ANNIKA

Hedersrelaterade frihets- och fridsbrott mot barn
Medel beviljade 2012

STRAND, SUSANNE

Uppföljning av polisrädda skyddsåtgärder avseende personer drabbade av partnervåld, hedersvåld eller stalkning där en strukturerad hot- och riskbedömning gjorts
Medel beviljade 2012

SVEDIN, CARL GÖRAN

Offer för sexuell exploatering och självskadebeteende. En kvalitativ studie om självskadesex
Medel beviljade 2012

TRYGGED, SVEN

Kvinnovåld och dödlighet – En studie av sambandet mellan tidigare kvinnomisshandel och dödlighetsrisk under 10 år
Medel beviljade 2012

ULMESTIG, RICKARD

Försörjning för våldsutsatta kvinnor som bryter upp
Medel beviljade 2012

2013

Brottsofferfundens utlysningar

HELSTRÖM, LOTTIE

Förekomsten av ofrivillig drog-påverkan hos kvinnor som utsatts för sexuella övergrepp – detektion av icke-rapporterade substanser i blod och urin

Medel beviljade 2013

LERNESTEDT, CLAES

Offer – eller även förövare? Nödvarnsrätten, särskilt vid brottsligt angrepp mot person

Medel beviljade 2013

LUNNEBLAD, JOHANNES

Brottsplats skolan – en studie av brottsoffer i skolan

Medel beviljade 2013

MANNELQVIST, RUTH

Offer för näthat – en rättsvetenskaplig studie av brottsoffers möjligheter till upprättelse vid hot och kränkningar på internet

Medel beviljade 2013

MELLGREN, CAROLINE

Utsatthet och upplevelser av hatbrott – en jämförelse mellan studentpopulationer i Storbritannien och Sverige

Medel beviljade 2013

SKOOG, THERÉSE

En longitudinell studie om sexuell viktigmisering av tonårsflickor med tidig pubertetsmognad

Medel beviljade 2013

STRÖMWALL, LEIF

Skuldbeläggande av våldtäktsoffer: empiriska studier av understuderade situationer

Medel beviljade 2013

Utlisning enligt särskilt regeringsuppdrag (SU 2)

ANDREASSEN GLEISSMAN, SISSEL

HBTQ-personers upplevelser av hälso- och sjukvårdens bemötande vid mottagningsbesök avseende partnervåld

Medel beviljade 2013

BORG JANSSON, DOMINIKA

Människohandel för sexuella ändamål – Ett holistiskt angreppssätt för att förebygga brottet

Medel beviljade 2013

DENVALL, VERNER

Våld i nära relation – organisering av lokal evidens

Medel beviljade 2013.

EMMELIN, MARIA

Nära relationer och våld – kvalitativa studier bland thailändska kvinnor och svenska män

Medel beviljade 2013

KJELLGREN, CECILIA

Samhällets interventioner för unga som begått sexuella övergrepp

Medel beviljade 2013

KRISTIANSSON, MARIANNE

Våld i nära relationer – betydelsen av sociala, psykologiska, psykiatriska och kriminologiska faktorer

Medel beviljade 2013

LAPUENTE, VICTOR

Kartläggning av attityder till prostitution i Europa – en undersökning av efterfrågan och destinationsländer för trafficking

Medel beviljade 2013

SKALKIDOU, ALKISTIS

BASIC – Våld och förlossningsdepression

Medel beviljade 2013

Bilaga 3

Avhandlingar inom ramen för forskningsprojekt som helt eller delvis har finansierats av Brottsofferfonden (1994-2013)

Doktorsavhandlingar

- WIDDING HEDIN, LENA (1999)
Woman abuse during pregnancy: a prevalence study of psychological and physical abuse among Swedish women. Department of Obstetrics and Gynecology, Göteborgs universitet, 1999. ISBN 91-628-3644-7
- RYING, MIKAEL (2000)
Dödligt våld i Sverige, 1990-1998: en deskriptiv studie. Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet, 2000. LIBRIS-ID 8400640
- LUNDBERG, MAGNUS (2001)
Vilja med förhinder: polisens samtal om kvinnomisshandel. B. Östlings bokförlag, Eslöv, 2001. ISBN 91-7139-512-1
- PAUNOVIC, NENAD (2001)
Cognitive-behavioral treatment and theory in posttraumatic stress disorder. Psykologiska institutionen, Stockholms universitet, 2001. ISBN 91-7265-237-3
- RYTTERBRO, LISE-LOTTE (2002)
Medling - möten med möjligheter: en analys av en nygammal reaktion på brott. Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet, 2002. Avhandlingsserie; 9. ISBN 91-7265-486-4
- ERIKSSON, MARIA (2003)
I skuggan av Pappa: familjerätten och hanteringen av faders våld. Stehag: FörlagsAB Gondolin, 2003. ISBN 91-88821-53-6
- EKEUS, CECILIA (2004)
Teenage parenthood: paternal characteristics and child health outcomes. Karolinska Institutet. Stockholm, 2004. ISBN 91-7140-033-8.
- HOLMBERG, ULF (2004)
Police interviews with victims and suspects of violent and sexual crimes: interviewees' experiences and interview outcomes. Psykologiska institutionen, Stockholms universitet, 2004. ISBN 91-7265-815-0
- LINDELL, CHARLOTTA (2004)
Child physical abuse: reports and interventions. Linköpings universitet, 2004. University medical dissertations; 879. ISBN 91-7373-858-1
- LINDGREN, MAGNUS (2004)
Brottsoffer i rättsprocessen: om ideala brottsoffer och goda myndigheter. Stockholm: Jure, 2004. ISBN 91-7223-223-4
- RUBERTSSON, CHRISTINE (2004)
Depression and partner violence before and after childbirth. Institutionen för omvårdnad, Karolinska Institutet. ISBN 91-7349-974-9.
- STENSON, KRISTINA (2004)
Men's violence against women: a challenge in antenatal care. Institutionen för kvinnors och barns hälsa, Obstetrik och gynekologi, Uppsala universitet, 2004. ISBN 91-554-5920-X
- BERGGREN, VANJA (2005)
Female genital mutilation: studies on primary and repeat female genital cutting. Karolinska institutet, Stockholm, 2005. ISBN 91-7140-231-4
- LARSSON, ANNELI S (2005)
Interviewing child witnesses: Göteborgs universitet, 2005. ISBN 91-628-6463-7
- RYDING, ANNA (2005)
Välviljans variationer: moraliska gränsdragningar inom brottsofferjouren. Sociologiska institutionen, Lunds universitet, 2005. Lund dissertations in sociology; 67. ISBN 91-7267-188-2
- TRYGGVESSON, KALLE (2005)
Freedom in a bottle: young Swedes on rationales and norms for drunken behaviour. Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet, 2005. Dissertation in Criminology; 18. ISBN 91-7155-168-9
- EKBRAND, HANS (2006)
Separationer och mäns våld mot kvinnor. Department of Sociology, Göteborg University, 2006. Göteborg studies in sociology; 28. ISBN 91-975404-4-7
- JONZON, EVA M. C. (2006)
Child sexual abuse: disclosure, social support, and subjective health in adulthood. Stockholm, 2006. ISBN 91-7140-777-4
- BURMAN, MONICA (2007)
Straffrätt och mäns våld mot kvinnor: om straffrättens förmåga att producera jämställdhet. Uppsala: lustus, 2007. ISBN 978-91-7678-649-9
- LEANDER, LINA (2007)
What sexually abused children remember and report: minding the gap. Psykologiska institutionen, Göteborgs universitet, 2007. ISBN 978-91-628-7257-1
- EBBERLINE, JESSICA (2008)
Child molesters and children as witnesses : spatial behaviour, modus operandi and memory recall. Psykologiska institutionen, Lunds universitet, 2008. ISBN 9789162875961
- HÄGGBLUM, ANETTE (2008)
Love that turns into terror: intimate partner violence in Åland: nurses' encounters with battered women in the context of a government-initiated policy programme. Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap, Göteborg. NHV-rapport; 2008:2. ISBN 9789185721290
- LANDSTRÖM, SARA (2008)
CCTV, live and videotapes: how presentation mode affects the evaluation of witnesses. Göteborg, 2008. ISBN 978-91-628-7480-3

- NILSSON, DORIS (2008)
Trauma, posttraumatic stress and dissociation among Swedish adolescents: evaluation of questionnaires. Linköpings universitet, 2007. Linköping University medical dissertations; 979. ISBN 978-91-85715-96-1
- RAHM, GULLBRITT (2008)
Ut ur ensamheten: hälsa och liv för kvinnor som varit utsatta för sexuella övergrepp i barndomen och som deltagit i självhjälpsgrupp. Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap, Göteborg, 2008. ISBN 9789185721511
- SONANDER, ANNA (2008)
Att arbeta med barn som brottsoffer: en rättssociologisk studie. Lund studies in sociology of law 1403-7246;27. ISBN 91-7267-252-8.
- WESTERSTRAND, JENNY (2008)
Mellan mäns händer: kvinnors rättssubjektivitet, internationell rätt och diskurser om prostitution och trafficking. Uppsala, 2008. ISBN 978-91-506-2033-7.
- CARLSSON, NINNI (2009)
Avslöjandets tid. kvinnors bearbetning av sexuella övergrepp. Institutionen för socialt arbete, Göteborgs universitet. Serie: Skriftserie / Institutionen för socialt arbete, Göteborgs universitet, 1401-5781 ; 2009:2. ISBN:9789186796747
- PRIEBE, GISELA (2009)
Adolescents' experiences of sexual abuse: prevalence, abuse characteristics, disclosure, health and ethical aspects. Medicinska fakulteten, Lunds universitet, 2009. ISBN 978-91-86253-32-5
- SCHEFFER LINDGREN, MARIA (2009)
"Från himlen rakt ner i helvetet": från uppbrott till rättsprocess vid mäns våld mot kvinnor i nära relationer. Serie: Karlstad University studies, 1403-8099 ; 2009:23. ISBN 9789170632457
- ENEMAN, MARIE (2010)
Developing child protection strategies: a critical study of offenders' use of information technology for the sexual exploitation of children. Handelshögskolan vid Göteborgs universitet. Institutionen för informatik, Göteborgs universitet, 2010. Serie: Gothenburg studies in informatics, 1400-741X; 43. ISBN 9789162882167
- KALDAL, ANNA (2010)
Parallella processer: en rättsvetenskaplig studie av riskbedömningar i vårdnads- och LVU-mål. Stockholm: Jure Förlag, 2010. ISBN 9789172233881
- ANNERBÄCK, EVA-MARIA (2011)
Child physical abuse: characteristics, prevalence, health and risk-taking. Department of Clinical and Experimental Medicine, Linköping University. Serie: Linköping University medical dissertations, 0345-0082; 1234. ISBN 978-91-7393-206-6
- DAHLKILD-ÖHMAN, GUNILLA (2011)
Att börja tala med barn om pappas våld mot mamma: radikalt lärande i arbetet med vårdnad, boende och umgänge. Acta Universitatis Upsaliensis: 2011. Serie: Studia sociologica Upsaliensis, 0585-5551; 58. ISBN 9789155481742
- FREDIN, GUNILLA (2011)
Children as witnesses: memory recall and face recognition. Psykologiska institutionen, Lunds universitet, 2011. ISBN 9789174731514
- LEVINER, PERNILLA (2011)
Rättsliga dilemman i socialtjänstens barnskyddsarbete. Stockholm: Jure, 2011. ISBN 9789172234215
- LJUNGWALD, CARINA (2011)
The emergence of the crime victim in the Swedish Social Services Act. Stockholms universitet, 2011 Serie: Stockholm studies in social work, 0281-2851 ; 28. ISBN 978-91-7447-205-9
- SEGEBLADH, BIRGITTA (2011)¹
Is it Just the Hormones?: Sex Steroids, Chronic Stress and Violence in Premenstrual Dysphoric Disorder. Acta Universitatis Upsaliensis: 2011. Serie: Digital comprehensive summaries of Uppsala Dissertations from the Faculty of Medicine, 1651-6206 ; 642. ISBN 9789155480042
- SEMB, OLOF (2011)
Distress after criminal victimization: quantitative and qualitative aspects in a two-year perspective. Umeå universitet, 2011. Serie: Umeå University medical dissertations, 0346-6612 ; N.S., 1415. ISBN 9789174591811.
- AGEVALL, CHARLOTTE (2012)
Våldet och kärleken: våldsutsatta kvinnors begripliggörande av sina erfarenheter. Rättssociologiska enheten, Lunds universitet, 2012. Serie: Lund studies in sociology of law. ISBN 9789172673410
- BACK, CHRISTINA, (2012)
The legal process in child sexual abuse: difficulties in confirming evidence and providing support. Department of Clinical and Experimental Medicine, Linköping University, 2012. Serie: Linköping University Medical Dissertations, 0345-0082 ; 1338. ISBN 9789175197722
- DAHLSTRAND, KARL (2012)
Kränkning och upprättelse: en rättssociologisk studie av kränkners ersättning till brottsoffer. Lunds universitet, 2012. Serie: Lund studies in sociology of law, 1403-7246; 39. ISBN 9172673427
- KNUTSSON, JENS (2012)
Child and adult witness event memory reporting and metamemory legal capabilities: social aspects and legal professionals' opinions. Institutionen för psykologi, Lunds universitet, 2012. ISBN 9789174732795.
- LAINPELTO, KATRIN (2012)
Stödbevisning i brottmål. Stockholm: Jure, 2012. ISBN 9789172234604
- GEORGSSON STAF, ANNA (2013)
"I try to think about something else": children's understanding of their situation and well-being when having experienced intimate partner violence. Psykologiska institutionen, ISBN 9789162888596
- ÖHMAN, LISA (2013)
All ears: adults' and children's earwitness testimony. Psykologiska institutionen, Göteborgs universitet, 2013. Serie: [Avhandling / Göteborgs universitet, Psykologiska institutionen], 1101-718X; 272. ISBN 978-91-628-8623-3.

¹ Finansierades genom de särskilda regeringsuppdragen.

Licentiatavhandlingar

ERIKSSON, ANNIKA OCH
DALQVIST, ULF (1995)

Den gode, den onde, den från-
varande: fiktionsvåld, offer och
våldsverkare i film- och TV-världen.
Network for Research in Criminology
and Deviant Behaviour at Lund
University, 1995. Research reports;
1995:3. ISBN 99-2184474-1

CARLSTEDT, MALENA (2001)

Upprepad viktimisering: en studie
av utsatthet för brott i Sverige, Krimi-
nologiska institutionen, Stockholms
universitet, 2001. LIBRIS-ID 8241320

JEMTEBORN, ANNIKA (2005)

"Å stå på sig, på egna ben": en fall-
studie om en flicka i en hederskultur
och hennes motstånd mot att inordna
sig efter släktens krav. Institutionen
för socialt arbete - Socialhögskolan,
Stockholms universitet, 2005.
Rapport i socialt arbete; 116.
ISBN 91-7155-174-3

BROTTSOFFERMYNDIGHETEN
Box 470, 901 09 UMEÅ
E-post: registrator@brottsoffermyndigheten.se
www.brottsoffermyndigheten.se